

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések :
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

A hétről.

A trónörökös Romániában vizitelt s ezt a látogatást természetesen fel kellett használni arra, hogy jeles szomszédaink Ausztria iránt érzett nagy szimpatijájuk kifejezést adjanak. Mert az uralkodóknak és trónörökösöknek idegen udvaroknál való látogatásai nem egyszerű udvariasági tények, hanem mindig van valami politikai vonatkozásuk is. Illendő tehát, hogy ne csak a vendéglátó udvar ünnepeljen, hanem részt kérjen a demonstrációból a nemzet is.

A románok fellobogózták a várost, csapatok Sinajában nagy parádét, mert ők végtelen nagy tisztelői a Habsburg háznak és Ausztriának. Nem feledkeztek azonban meg a nagy lelkesedésben arról, hogy a magyarokat nem szeretik és rendeztek egy kis zászlóbotrányt. Letépték a magyar trikólort és belekiabálták a nagy éljenriadalomba, hogy vesszenek a magyarok.

A zászlótépést és a magyarok elleni tüntetést sokféle verzióban tárgyalták. Hivatalosan letagadták, majd részben beismerték, éretlen tacsók által véghezvitt csínynek deklarálták, diplomáciai izengetés tárgyává is tették s végre ad acta helyezték. A hét elején a verebek is erről csiripeltek, a hét végén pedig már alig beszélt róla valaki. Mert hát a magyar nemzetet esett sérelmeket az osztrák diplomácia nem szokta valami erélyesen megtorolni.

Hiszen nem is volna épen szükséges, hogy néhány oláh tacsó miatt nemzetközi konfliktusok keletkezzenek. Az is meglehet, hogy a román hivatalos cáfolat megfelel a valóságnak és csak az utcai csöcselék ragadtatta magát a tüntetésre és abban a román intelligenciának része nincs. Azt azonban már joggal elvárhatja a magyar nemzet, hogy tekintélyének ilyen meghurcolásáért a szomszéd állam, amely annyira hangsúlyozta a jó egyetértést és békességet, elégtételt adjon s azt a piz-

kolódást, amely ellenünk folyik, elhallgattassa a monarchia diplomáciája, amely épúgy a miénk, mint Ausztriáé.

Az esetnek tanulsága is van, amelyet akarva nem akarva le kell vonnia a magyar nemzetnek. Akár éretlen tacsók, akár a csöcselék ordított a magyarok ellen és tépte le a nemzet jelvényét, az otromba csíny mégis jellemző tünete annak a gyűlöletnek, amely a szomszédból felénk üvölt. Az a tény pedig, hogy a trónörökös fogadtatásának ünnepi zajába keveredett bele ez a dissonáns hang és hogy a mikor a magyarokat gyalázta a tömeg, ugyanakkor, kirívó ellentét gyanánt, Ausztriát torkaszakadtából éltette, azt bizonyítja, hogy a gyűlölet forrása itt fakad, a monarchia határain belül s innét viszik ki Romániába.

Romániában ma nagyon divatos jelszó a népszabadság. A művelt, tanult intelligencia nyugateurópai eszméért lelkesedik. Az ország a nyugati kulturállamok közé sorozza magát. És mégis Ausztriát élteti, amely a népszabadságnak mindig ellensége volt; amely központosító törekvéseknek népeket dobott áldozatul és zsarnokok intézésére nemzeteket vert rabigába. Ausztriával rokonszenvez egy szabad nép s a magyarok vesztét kívánja Románia! Pedig csak a multak könyveit kellene felütniök s előtük állna az a kép, amely megmutatná nekik: mi lenne a szabad Romániából akkor, ha Magyarország elveszne; ha a magyar nemzet vak eszközévé válna Ausztriának s nem állna ellen az összbirodalmi törekvéseknek.

A szabadságot szerető kisebb nemzeteknek az az átkuk, hogy egymást marják, egymás ellen gyűlölködnek. A háttérben pedig ott leselkednek a világbirodalmakat építő nagy népek, hogy alkalmas pillanatban felszivhassák vagy elnyomhassák a gyengébbeket, a kisebbeket.

Románia Ausztriával is szöveteznék a magyarok ellen, mert koncot les és mert gyűlöl bennünket. De egészen bizonyos,

hogy a szövetezést Románia bánná meg, mert Ausztria még eddig a népek szabadságáért, jó szomszedságért, barátainak érdekeiért áldozatokat nem hozott. Ha arról volna szó, hogy a magyarországi románokat elnémetesítsék, Ausztria majd könnyebben elbánná velük, mint a magyar állam.

Hogy a magyar nemzet elleni sérelemért elégtételt nem kapunk, az előre látható. Hiszen a trónörökös, mint osztrák főherceget és mint az osztrák trón várományosát eléggé ünnepelték. Hogy a magyarokra haragusznak az érdekes oláhok, arról a magyarok tehetnek. Így gondolkodik a közös diplomácia és az udvar. Sőt talán amugy titokban sok nagy úr a markába is nevet, amint Lueger szívéhez szorítja a Popovici-féle alakokat. Igaz, hogy kisütötték, miszerint az a Popovici, akit a trónörökös kitüntető szivességgel fogadott, nem ugyanazonos azon Popovicivel, aki Magyarországot fel szeretné osztani s piszkos röpiratáért a magyar bíróságok elítélték; de hát nem lehetetlen, hogy ez is csak amolyan hivatalos cáfolat, amelyet nem muszáj feltétlenül elhinni.

Külföldi lapokban azt a hírt terjesztették, hogy a trónörökös nyilatkozatot is tett a magyarországi románok helyzetéről. Azt mondta volna, hogy a szolgabírák és a csendőrök tartották vissza a népet, nehogy közelébe férközhessen; de a románok csak bizzanak törhetetlenül az uralkodó házból és meg fogják kapni az igazukat.

Magyarországon természetesen nem akadt ember, aki ezt elhitte volna. Azt azonban nincs okunk kétségbe vonni, hogy a románságban a bizalmatlanságot s a magyarok elleni gyűlöletet ilyenforma biztatásokkal erősítgetik azok, akik ellenségei a magyar nemzeti állam kiépítésének. Azt is elhisszük, hogy a szolgabíró nem valami népszerű alak Bécsben, mert benne látják a vármegye jogainak egyik letéteménye-

Miért

használják a hölgyek előszeretettel a zsirtalan **Ibolya Krémet?**
Mert teljesen ártalmatlan s kiváló hatása. Eltávolítja a szeplőt, pattanást és már rövid ideig tartó használat után üdévé, finommá teszi a bőrt.

Kapható: **Kocsuba Emil** gyógyszertárában Zalaegerszegen.

sét s a vármegyék voltak az osztrák törekvések legerősebb ellenségei.

Mindezekből az a tanulság, hogy a bujtogatás, a gyűlölet szítása egyre folyik a határokon kívül és belül. Tartsunk tehát össze a hazafiság és fajszeretet teljes erejével, mert senkire sem számíthatunk, csak önmagunkra.

* * *

A parlamentet elnapolták s őszig szünetelni fog a nyilvános politikai élet. A politika áthelyeződik az országgyűlésből a kerületekbe, mert az agitációnak tovább kell folynia, nehogy készületlenül találja az országot bármely fordulat. Kossuth Ferenc maga adta ki a jelszót, hogy a képviselők széledjenek el az országban s hirdessék az ígéretet a népnek úgy, hogy az a független és gyámság alól kikerülő Magyarország hasznára váljon.

Az egész ország a válság elodázásait látja a kabinet újra való kinevezésében. S az a kínos bizonytalanság, amely a válság kitolásából keletkezett, nyomasztó teherként ül a lelkeken. Senki bizonyosat a jövőre nézve nem tud. Senki még csak sejteni sem képes: mit hoz az ősz; minő politikai változások és meglepetések érhetik az immár végsőkig agyonzaklatott országot.

Az új választások sötét képe is ott fenyegtet a legközelebbi idők eseményeiben. Minden józan ember észreveheti, hogy a koalíció tényleg véglegesen felbomlott, tehát ezzel a többséggel tovább kormányozni nem lehet. Vagy a függetlenségi pártnak kell átvennie a kormányt, vagy újabb bonyodalmak közé kerül a politika szekere. A belső forrongások, a kielégítetlen vágyak, az ország türelmetlen izgatottsága megérlelik a végleges leszámolás

Vonaton.

A hosszú személyvonat behanyarodott a Karszt rideg hegyei közé. Tikkasztó sugarakat beeszített le erre az elárvult, fűszállaian sziklavidekre. Akik a vonat harmadik osztályában ültek összezusfolva, a nagy hőségtől elbágyadtan pislogtak ki a rideg, kietlen tájra.

Magyar paraszttal volt zsusfolva a harmadik osztály. Jöttek vaiahonnan a Nyírségről, ahol buján terem az istenadta humus a gazdagoknak, de a szegénynek verejtékén kívül csak annyit ad, hogy éhen ne haljon. A nyírségi napszámos magyarok elcsigázva, de megnyugodva, keresztény hittal, a sors végzésében huzták a jármót, keveset aludtak, naphosszat dolgoztak, eszükbe se jutott nagyobb bért kérni a munkájukért. Így élt az apjuk, az öregapjuk és abban a hitben voltak, hogy így kell élni nekik is. Egy napon aztán kidobolta a kis bíró a faluban, hogy aki Hamburgon vagy Brémán keresztül akar kivándorolni Amerikába, azt bizony becsukja a törvény kettőtől hat hónapig; de aki Fiumén keresztül igyekszik az Ujvilágba, az olcsón is, gyorsan is utazik, de még a kormány is vigyáz rá, hogy valami baja ne essék.

— Mi ott a napszám? kérdezte az öreg Galambos Ábris, akinek tegnap vitték temetőbe a hitvestársát. Patikaszert irt neki az orvos, a

idejét. A koalíciónak fel kell számolnia s meglehet, hogy ez új választásokon történik meg.

Az apostolok tehát szerte szélednek az országban, hogy kitanulmányozzák és irányítsák a választók hangulatát, amelyet ma nagyon sokan nem ismernek.

Ugy látszik, hogy a közhangulatot nem a lelkesedés, nem a bizalom és remény, hanem az elkeseredés jellemzi. A reménysek megfonnyadtak s tele van a levegő is pessimizmussal. Senki sem vár semmi jót. Szinte lethargia vett erőt rajtuk. Hiába csillogtatják előttünk a délibábos ígéreteket, nem merünk többé hinni, mert azt látjuk folytonosan, hogy hiábavaló ennek a szerencsétlen nemzetnek minden erőfeszítése. Le vagyunk nyugodva s rajtuk fekszik a négyszázestendő reakció egész rettenetes terhe.

Ez a lemondás, önerőnkben való bizalmatlanság pedig nagy veszedelem. Ezt meg kell törni. Fel kell ébreszteni a magyar virtust. Nem frázisokkal és programbeszédekkel, mert ezeknek értéke leszállott. Szervezkedni kell és alkotni. Egyik kéz fogja a másikat, míg olyan lánc lesz belőle, amely egyetlen szikrát végig megérez. Szerte szét kőborlunk, mint a megszárdult nyáj. Ezért vagyunk erőtlenekek és önmagunk iránt bizalmatlanok.

Ki lesz az, aki összegyűjt és együtt tart bennünket?

Aggodalmak.

Aggodalmak fogják el az ember lelkét, ha visszatekint Magyarország multjára s látva a sivár jelent, beborult homlokkal fürkészi a jövődőt, hogy vajjon milyen kilátásai lehetnek ennek a szerencsétlen országnak a következő évszázadokban?

Azt szoktuk hangoztatni, hogy Közép-Európában a Duna mentén egy szabad, önálló, füg-

patikus hat koronát kért érte, de Galambos Ábris ennyi pénzt nem tudott előteremteni. Nem volt patikaszer és meghalt az asszony.

A kis bíró az öreg napszámos kérdésére ekként felelt:

— Hogy mennyi a napszám ott tul, azt nem tudom, de nagy lehet, mert nagyon török oda magukat a népek. A jegyző úr az többet tud, ott van nála a sok irás, ami most gyűtt Pestről.

Másnap az öreg Galambos beállított a jegyzőhöz és töviről hegyire elmagyaráztatott magának mindent az amerikai utról. Nagyon meg volt elégedve mindennel, amit hallott. Szépen megköszönte a jegyző ur szíveségét és elballagott az alsó végre, ott lakott az ő komája Gerendás Lencsés István, meg a veje Máza Maroz. Számos családja volt mind a kettőnek és csak úgy nyomorogtak ők is ezen a földön, mint a kutyák, akik gazdátlanok és senki nem szereti őket. Gerendás Lencsés István módos ember volt valaha, de egyszer bajba került a törvény előtt, amiért a fia kezét emelt a szolgabíróra, aki bíróválasztáskor jött a faluba rendet csinálni. Nagy pör támadt ebből, minden oldalról zaklatták a komát, az ügyvéd, a jegyző, az adóra megekkválták, hogy a szolgabíró kedvében járjanak, mégis elcsukták a fiát másfél esztendőre és ezalatt tönkre ment a gazdaság. Mikor haza jött a fiu Ujvárról, megvette már a félszessziót árverésen a boltos. Így aztán

getlen államnak kell lennie, hogy megakadályozza a már mindeneket elnyeléssel fenyegető német inváziót és a hatalmas Oroszországot is a déli szlávsággal való egyesülésétől. Természetesen ezt az egy oseppeket sem kicsinylendő kettős védelmi pozíciót a lovagias magyar nemzet, a független, a szabad Magyarország kell, hogy betöltse, mint egy erős, nemzeti állam!

Szó sincs róla, bizonyos védelmi pozíciót már ezer év óta tölt be ez a szegény nemzet. S ezt a védelmi állást sok-sok véráldozattal mind mostanáig meg is tartotta. Megvédte a vén Európát a töröktől és védbástyája volt a keleti bonyodalmaknak. Ez a nemzet örökösén áldozott, vért hullatott, fogyott és kulturájában nem fejlődhetett. A német, az osztrák vasabronccsal szoritotta körül kulturáját, gazdasági fejlődését és ravasz gánosvetésekkel örökösén gyengítette Magyarország nemzeti fejlődését. S ezek a szomorú körülmények, fájdalom, még ma is fennállanak!

S a legkétségbeesettebb helyzetben kérdezzük, kire is számíthat Európában a magyar nemzet? Nagynémetország örül, hogy a német kultúra megvetette a lábát és elterjedt még a keleti államooskákban is; mert ugyan manapság már hol nem tudnak németül? Franciaország messze esik tőlünk, ennek az államnak megvolt s meg is van a jóakarata hozzánk, de a távolság miatt nem igen tehet az érdekünkben semmit, mert egy második Napoleonra neki se igen lehet kilátása. Anglia? Igaz, hogy figyeli és irigy szemmel nézi Oroszország minden mozdulatát, de a németséggel, az osztrákkal való küzdelemben ő se jöhet segítségünkre. Mert mire ő Németországgal vagy az oroszszal szemben tengeri operációt kezdene, addig bennünket akár el is nyelhet a hatalmas német sokadalom, vagy az orosz, ahogy az 48-ban is történt. Az olasz? A latin nyelvosaláddhoz tartozván, talán inkább segitene a Dákórománia kiépítését; legelső sorban pedig a szlávságot támogató ellenük, mert örökös célja Oroszországnak a délkeleti tengeri partvidékek megszerzése. Külömben is az olasz király közeli atyafiságban van egy szláv fejedelmével, ami biztosítja a szlávok részére az olasz szimpátiát is. Nem lehetetlen azonban, hogy az osztrákkal szemben segitene bennünket Oroszország, mert erre neki igen fontos okai vannak a multból. De ebben az irányban is igen szomorú tapasztalataink vannak. Kossuth Lajos, hazánk az az óriás alakja, a külföld egykori tekintélye a körülötte csoportosuló emigránsokkal az élen sem tudta behozni az olasz hadsereget Magyarország felszabadítására!

A multból tehát igen szomorú tapasztalataink vannak arra nézve, hogy mennyire egyedül állunk Európa hatalmas szuronyos rengetegében.

Gerendásék is szeller sorsra, napszámos kenyérré jutottak.

Galambos elmondta nekik, mi járatban járt a jegyző urnál és elmagyarázta nekik, hogy még a nagy urak is pártolják őket, ha itt hagyják a Nyírséget, ahol nem adják meg a munka árát és elmennek a tengeren tulra, ahol bizony megbecsülik a dolgos magyar munkás kezét.

— Messze van innen Amerika, fejezte be az öreg a magyarázatát, de rosszabb ott se történhetik velünk az éhenpusztulásnál. Igaz, hogy jobb lenne a nyírségi buokák alatt aludni az örök álmot, de ki tudja, hátha odaát mégis sok pérzt keres az ember és akkor szerzünk valamit. Lehet, hogy így van, ezt mondják az urak is és úgy gondolom, hogy most az egyszer nem hazudnak.

Tetszett az öreg beszéde. Odajött közéjük két szomszéd is, a Juhász Péter meg a komája Fű Andris, aki Boszniában is járt. Az utóbbi nagyon lelkesedett Amerikáért.

— Novi Bazárban, mondotta, megösmekedtem egy krobóttal, aki járt odakünn és szeresen feleséget és négy egész telekre való pénzt hozott onnan magával. Aszonta, aki bírja a munkát és az ottani levegőt, akinek a szeme megszokja a sötétséget a bányában, az többet keres egy nap ott, mint itt három hét alatt. Hát én kimegyek.

Szó szót követett, tanácskoztak még két há-

Nézünk csak most már a jelent! Fájó szívvel láthatjuk és tapasztalhatjuk, hogy mennyire beteg ez az ország...

A világnak bármely országa számíthat az ő fiára. Az olasz, a francia, az angol, az orosz, de még a kis keleti államok fia is országuk, hazájuk boldogulásán és felvirágzásán fáradoznak s ha kell, az életüket is feláldozzák a hazáért, még akkor is, ha bevándorolt fajtól származtak légyen.

S mit látunk nálunk? Széthuzást, kapkodást, agyarkodást s a nemzeti erők, a néplélek kultúrfejlődésének az elhanyagolását!

Kulturát a népnek és szeretetet, mert csak ezzel lehet aztán nagy és fenséges célokat elérni. Ha az ország népe baromi sorsban és a sötétség lelkivilágában él, arra a népre világtörténelmi evolúciók kitorése alkalmával számítani nem lehet, de nem is szabad, mert pusztulás, halál, rablino és talán örök rabság következik a nép kitartásába és harciakészségébe vetett hit és bizalom nyomán!

Tagadhatatlan, hogy a régmúltban sok dicsőséges tettet követett el a magyar nemzet, amihez inkább a nyers, a fizikai, — nem pedig a kulturális erő kellett. S ennek a fizikai erőnek az ugyazólván felesleges elpocsékolása mellett meggyengült a magyarság ereje és számban lényegesen lepadt a magyarság.

Kossuth Lajos felszabadította a népet, a jobbágyságot, a milliokat. Kultura és gazdasági fejlettség nélkül azonban, mint tapasztalhattuk is, a nyers erő, az eddig tudatlan sorsban élő sokaság a furfangos osztrák-német szellemi lendülettel és fölényvel szemben boldogulni nem tudott.

Az osztrák kalózkodás 1849-ben magához kaparította ezt a szerencsétlen országot és vasmarokkal szorította össze bordáit olyanra, hogy még a beestelen muszkavezetők is belepirultak az aljas erőszakoskodásba. Segíteni azonban nem lehetett, mert az osztrák csak akkor szokott engedni, ha rongyosodni kezd.

Hála a gondviselésnek, Königrätznél Ausztria is megkapta a hegyeieműfést: rongyosodni kezdett s Magyarországnak is hosszú 19 év után felragyogott a napja, de fájdalom, minden különösebb érdemleges kulturális és gazdasági eredmény nélkül.

A korrupt, a 30 éves szabadelvű uraimat nem követte eredménydus munka, mert a politikai szándék nem volt mindenkor hazafias és becsületes. Örökösen Ausztria szedte le az ország termelésének a tejfelét. Ausztria szivta el Magyarország gazdasági erejét...

S mi lett ennek az idegen portára hajló gazdálkodásnak az eredménye? A kivándorlás, a

rom napig, aztán öt család jelent meg a jegyző urnánál, hogy kikérjék a pakszust. Őt meglelt szálas magyar állt pironkodva, lesütött szemmel a jegyző ur elé, mintha valami rosszat tenének, mintha a szívük hasadna meg a pakszus kérés könyörgő hangjában és a jegyző ur rájuk se nézett, csak ezt mondta:

— Hát fizet mindenki 2 K 70 fillért. Két hét múlva jöjjenek el a pakszusért és hozzák el a pénzt.

— Szivesen, mondták az atyafiak.

Két hét múlva megjöttek a vármegyétől a pakszusok, leszurták a pénzt és hozzáfogtak a kis holmik eladásához. Nem sokat alkudoztak a vevőkkel, ágyat, párnát, asztalt, mindent eladtak, ahogy kérték a vevők, mert minek kell a sok lim-lom butor a nagy utra a tengeren. Majd szereznek odaát többet is, jobbat is.

Pünkösöd előtt való szombaton indultak utnak. Néhány ösmerős asszony a gyerekekkel kísérték ki őket a vasúthoz és a meglelt szomorú férfiak nyugodtan, hidegen bámulták a falu tornyát, amely a sebesen száguldó vonattól mind messzebb és messzebb maradt. Magukkal vitték az asszonyt, a gyereket is, hogy ha jó dolguk lesz odakint, akkor hadd élvezze mindnyája és ha rosszul menne a soruk, hát pusztuljanak el együtt valamennyien.

Egy nap és egy éjszaka utaztak már, elhagyták az országhatárt és a Karszt rideg tájaira

pusztulás, az idegen inváziók beözönlése, az elszegényedés, a kétségbeesés, a nyomor!

Kissé későn jött a belátás, a felvilágosodás hajnala. Későn pedig azért, mert az idegen invázió ugyszólván az egész országban megmételezte a fajmagyar népet, s ezért a magyarság zöme kulturálan és tudatlan maradt.

Az idegen invázióból ideplántált és a magyarság zsirján feleseperedett alakok a világot megváltó szocializmus jegyében azonban sűrűben, sőt igen gyakran ellátogattak és ellátogattak a felséges néphez s mint a közelmúlt eseményeiből is látjuk, nem egészen eredménytelenül. Jól tudjuk és látjuk a félrevezető nemzetközi tanok hatását. A sokszor becsapott magyar nép hangulata olyan, mint a szalma, amelyhez elég egy szál gyufa, hogy lángra lobbanjon. Most már csak az a kérdés, hogy a magyar társadalom felébred-e a korszellem hatása alatt? És hogy a kormányzat képes lesz-e ellenállni a tüzesóváknak és képes lesz-e a magyar polgári társadalommal együtt a szociális fejlődés és a gazdasági megerősödés felé irányítani a nemzet jövőjét. Mert ha erre nem lesz képes az intellektuális magyar társadalom és a mindenkori kormányzat — akkor ez az ország menthetetlenül el fog pusztulni! Megeszi, megsemmisíti a germán vagy a szláv fajsulynak rettenetes nyomása, vagy vörösré porzsoló és megégeti a nemzetközi cudarság ezt a jobb sorsra méltó magyar nemzetet.

Hiszen maga Taft, az Egyesült-Államok új elnöke is azt állítja, hogy a szocialista tudomány azt mondja és bizonyítja is, hogy a magántulajdonon alapuló társadalomnak szükségszerűen föl kell bomlania, mivel rendszere már magában foglalja a pusztulás elemeit. Vagyis — mint Taft mondta — a legközelebbi évtized vagy két évtized, esetleg három évtized alatt kénytelenek leszünk azon kérdés eldöntéséhez jutni, hogy vajjon jelen intézményeink és civilizációnk jelen módszere és a magántulajdon rendszere érdemes-e arra, hogy tovább is fönmaradjon.

Ha ez tényleg igaz lenne, akkor mi fog történni a szabad, a független középduameanti állammal? Ezért kell aggódnai Magyarország jövője fölött!

Közigazgatás.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága július havi ülését múlt héten tartotta, gróf Batthyány Pál főispán elnökléte alatt.

Az alispán jelentette a bizottságnak, hogy június hó folyamán a csendőrség 215 esetben teljesített nyomozó szolgálatot; ezekből kiderített 204 büncselekmény. A tettesek közül

röpitette őket a gőzparipa. Hozzájuk esatlakozott utközben néhány zalai, baranyai és somogyi kivándorló, Árvából jött tótok, Biharból jött oláhok is és mentek, száguldottak előre, a messze ismeretlenbe szegény magyar emberek. Csak alig beszéltek. A rideg komor vidék hangulata ránehezedett borongó lelkükre és úgy érezték, hogy nincs mondani valójuk egymásnak. Majd ott, odaát, a nagy vizen túl jobb kedvük lesz, mert az odavaló urak a munkát megfizetik.

Egy hitvány falu előtt megállt a vonat. A templom ott állt az állomás mellett és kiesiny, piszkos horvátok tolongtak fel s alá a templom előtt. Csönd volt az állomáson és tisztán kivehető volt a panaszos harangszó.

Gerendás Lencsés István keresztet vetett magára.

— Pünkösöd van, mondotta. Itt a vasuton úgy él az ember, akár a pogány.

Az emberek keresztet vetettek és kiki a hite szerint rövid imát mondott.

Gyönyörű szép Pünkösöd napja áhitatot kellett a rabszolgavására az éhhalál elől menekülő emberek szívében.

Fü András asszonya, egy sovány köhögős menyecske, panaszosan szólt:

— Nálunk bizony szebb a Pünkösöd. Egy rózsát se látok itt. Egész más ez itt, mint odahaza.

Fölbűg Juhász Péterné:

feljelentett a bíróságoknál 217 egyén; letartóztatásba helyeztetett 28. A kiderített oseelekmények közül lopás 61, gyujtogatás 19 esettel szerepel.

A kir. járásbírók hatáskörébe tartozó kihágás 9 ízben fordult elő; feljelentett ezekért 21 egyén. A közigazgatási hatóságok hatáskörébe utalt és 329 esetben kinyomozott kihágásért 536 egyén jelentetett fel; közülük 113 elővezettetett.

Tüzeset 9 jelentetett fel. A kár 85.049 koronára rugott; ebből megtérült biztosítás folytán 33.561 K; fedezetlen maradt 51.488 K.

A tűz keletkezésének oka 4 esetben gyujtogatás, 5 esetben pedig gondatlanság volt.

Orvosrendőri hullaszemle 10 esetben teljesített; a halál oka 6 esetben öngyilkosság; 4 esetben pedig baleset volt.

Farkas Rosta József paisszegi lakost orvadászás közben a csendőrség, jogos fegyverhasználatlalt, június 27-én a paisszegi határban agyonlőtte.

Amerikába szóló utlevél 25 egyén részére állított ki. A kivándorlás esőkkenést mutat.

(Közegészségügy.) Junius hónapban az időjárás jobbára változóan felhős, a normálisnál hűvösebb volt, a hó vége felé bő csapadékkal.

A felnőttek egészségi állapota kedvező volt, kórjelleg nem uralkodott; a megbetegedések száma csekély.

A gyermekek közegészségi állapota, a mult havihoz képest, javult. Leginkább a légző és emésztő szervek hurutos betegségei észleltettek; szörványosan a vörheny és ronesoló toroklob, könnyű lefolyással.

Fertőző bántalmak közül előfordult: ronesoló toroklob 32, hasi hagymáz 12, vörheny 51, kanyaró 118, hőkhurut 39, gyermekágyi láz 1, fültömrigylob 9 esetben.

Rendőri boncolás kétszer teljesített; külső hullaszemle volt 14; súlyos sértés bejelentett 14.

Öngyilkosságot 9 egyén követett el. Cserenyés Imréné 31 éves szentgyörgyvölgyi lakos felakasztotta magát; Zvér Mari 30 éves adorfánfalvai lakos a nyakát metszette el; Pető Pál 40 éves mikesfai lakos vízbe ugrott; Rózsás Istvánné rámi lakos gyufaoidatot ivott; Kupó András 44 éves dióskáli lakos felakasztotta magát; Tóth Rózsa 24 éves keszthelyi lakos mérget ivott; Gelencsér Gyula 21 éves egregyi lakos felakasztotta magát; Schulhof Adolf nagykanizsai lakos ugyanigy vetett véget életének.

Véletlen szerencsétlenség folytán öt haltak meg. Szántó Gábor tórdemeci, Pintér Gyula zalaezerszegi és Krajaosics Márton mojarlakai lakosok vízbe fulladtak; Ivanics János 70 éves muraszombati lakost borral megrakott szekere nyomta agyon és Zakál Jánosné 63 éves bagladi lakost a villám sújtotta le.

— Bizony jobb lett volna odahaza bevárni a Pünkösödöt. Imádkozhattunk volna a Krisztushoz, hogy szerencsénk legyen.

— Imádkozhatsz itt is hugom, szólt az öreg Galambos. Az Isten mindenhol ott van, ha akar. Ahol nem akar, ott az imádság ugy sem használ.

— Ne mondjon ilyet, mert megveri, riadt föl az asszony.

— Jobban már nem verhet, feleli az öreg. És aztán megindul a beszéd.

Milyen is lehet most odahaza a Pünkösöd? Erről folyik a szó. Mit mondhatott a pap a prédikációjában.

Bizonyosan azt, amit tavaly mondott, de az nagyon szép is volt. A legények bizonyára kint jártak már a majordülőben, ahol vadon nőnek a szép pünkösdi rózsák és elhozzák a leányoknak. Föltüzik a hajukba, kinek minél pirosabb a rózsája, annál hűségesebb a szeretője. Most talán már táncolnak is a Csülök zsidó kertjében és mulatnak. Jó kedve van a fiatalságnak, akár milyen szomorú is az élet. Az öregek, kivált a gazdák kísétálnak a földre és nézik, mint nő az ég felé az áldás, ami csak a gazdagoknak jut. Buza, buza mindenütt, amerre a szem ellát, pipacs, kikerics virit közte hébe hóba és az érlelő forró napsugárban gyönyörű délibáb játszik a nyírségi világban...

Ha rossz is, ha szomorú is az élet a Nyírségen, mégis csak jobb talán odhaza, odahaza...

Elmekörnek 4 esete képezte hivatalos beavatkozás tárgyát. Ezek közül egy az angyalföldi tébolydába, egy a gráci idegklinikára szállított kettő pedig házi ápolás alatt hagyott.

Két éven alóli gyermekek gyógyítását 43 esetben mulasztották el; emiatt az elsőfoku hatóságok 11 felmentő és 18 elmarasztaló ítéletet hoztak.

Van a vármegye területén: lelenc 87, dajkaságba adott gyermek 353, elmebeteg és hülye 759, siketnéma, vak és nyomorék 820, keresetképtelen árva 2122. A községélyre szorultak száma 2148.

A járási orvosok 38 község megvizsgálásáról terjesztették be a vizsgálati jegyzőkönyveket; továbbá a himlőtáptást Perlakon, Dékánfalván és Kisszabadván, a trachoma beteg gyógykezelését pedig Belioán és Óraegen ellenőrizték.

A vármegye főorvosa megvizsgálta a novai és letenyi gyógyszerárakat és járásorvosi hivatalokat s azokat rendben találta.

(Népoktatás.) Kir. tanfelügyelő jelentette, hogy június hóban meglátogatta a tapolcai polg. fiú iskolát, a zalalövői, királylakai, stridóvári, rácanizsai, vashegyi, perlaki, szentorbánhegyi, draskoveci, vizsentsgyörgyi, katori, felsőmihályfalvai, miksavári, belioai, zalaujvári, muragárdonyi, muraszentmáriai iskolákat, a perlaki, katori, drávaegyházi és draskoveci kisdudovodákat. Stridón a képviselőtestülettel, gondnokággal és tantestülettel tárgyalt az állami iskola építkezése ügyében. Csáktornyan elnökölt a tanítóképző vizsgálaton s igazgató tanácsai ülésen. Nagykanizsán elnökölt a továbbszolgáló altisztek polgári iskolai tanfolyamának záróvizsgáján.

Kir. segédtanfelügyelők meglátogatták a zalaegezi és nagykanizsai elemi-, polgári-, iparos és kereskedő tanonciskolákat, a tükesszentgyörgyi és murakirályi iskolákat s elnököltek a továbbszolgáló altisztek polgári iskolai tanfolyamának évzáró vizsgáján.

A miniszter állami vezetésbe vette a muraesányi községi iskolát s a tanerőket kinevezte. Kezdetét vette a sümegi állami elemi iskolák új épületének műszaki átvétele.

Jóváhagyta a miniszter a zánkai elemi iskola új épületére vonatkozó szerződést; elrendelte az állami kisdudovodai tárgyalások befejezését s a vármegye kisdudovodalmának állami ovodák felállítására vonatkozó hat évi tervezete elkészítését.

A csáktornyai állami polgári leányiskola mellé egyelőre tizenkét növendék részére tervezett s már szeptember hó elején megnyitandó leányintézetet olyannyira igazolta hivatását, hogy a kezdet kezdetén már harmire pályázó jelentkezett. Kir. tanfelügyelő jelezte, hogy fel fogja kérni a közgazdasági bizottságot, miszerint ezen nagyfontosságú határszéli intézetnek fejlesztése ügyében — amely szorosan összefügg a Muraközön,

Mi lesz velük a kietlen idegenben, ahol még soha nem jártak, amiről még soha nem is álmodtak? Odahaza legalább tudták, hogy hol fognak feküdni, ha vége lesz a földi szenvedésnek. De most már ezt se tudják. Tengerben-e, földben-e, bányában-e, hol fognak elpusztulni?

Pünkösdi tüzes nyelve megszólalt lelkükben és kínos, keserves dolgokat beszélt. S ahogy könyben uszó szemekkel rámeredtek az izzó fényugarokban reszkető hegyekre, úgy érezték, hogy soha, még az övéik sírjánál sem fájt egy a szívük, mint most, piros Pünkösdi napján.

Ültek sirva, magukba roskadva a kivándorlók, elhallgatott a beszéd, mintha csak robogó, élőkkel megrakott sirbolt lenne ez a száguldó vonat.

Merészet kanyarult a gőzparipa. A hegyek elmaradnak. És egyszerre harsogó, szilaj kiáltás hallatszik, fölriasztva a roskadt utasokat:

— A tenger! a tenger!

Az ablakokhoz rohannak. Mélyen alattuk bontakozik ki vakító sugárözönben a csendes, a nyájas, a végtelen kék tenger, a rejtelmes, az ismeretlen jövő.

Szinte felfalják szemekkel a nagy vizet, megkínzott lelkük beleszédül az ösmeretlen rémekkel fenyegető jövőbe.

Kondoros Gáspár.

Stajer és Horvátországban elsórt magyar családok leányainak magyar anyákká nevelésével, de ugyszólván a magyarság részére való megmentésével — a vallás és közoktatási miniszterhez tüzetes jelentés tétessék.

Közgazdaság. Az időjárás június hóban a fejlődésében elmaradt növényzetre kedvező volt. A gyakori esapadékok egyrészt a növényzet bujább fejlődését segítették elő, másrészt az esőzések után bekövetkező hűvösebb időjárás a gabonaneműek egyenletesebb fejlődését biztosította s meggátolta azt, hogy a hirtelen beálló meleg a gabonában nagyobb mérvű hűtést okozzon, aminek azok egy száraz, meleg időjárás esetén nagy mértékben ki lettek volna téve.

Az igaz, hogy a gyakori esőzés egy a mezei munkálatokat hátráltatta, mint a takarmányok letakarítását akadályozta, azonban tekintettel arra, hogy épen ezen bővebb esapadék nyújtott kilátást arra, hogy a közepes és gyenge első kaszálású takarmányok egy jobb sarju és másodkaszálású takarmányterméssel pótolhatók, az esőzés által okozott károk annak haszna által bőven kárpótolhatók.

Június hó folyamán a gazdaságok a növényápolással és a lóhere valamint az előszéna letakarításával voltak elfoglalva.

Az első kaszálású takarmányok termése legfeljebb csak a közepes mértéket érte el, általánosságban közepesen aluli termést szolgáltatott egy a lóhere mint az előszéna.

A gabonatermés, habár az aránylag kedvező időjárásban a gabonaneműek előnyösen fejlődtek, e hó folyamán olyan lényeges változáson nem ment keresztül, hogy az eddigi termésbeesést lényegesen befolyásolta volna. Tekintettel a helyenként jobb, helyenként rosszabb állására a gabonaneműeknek, általánosságban közepes kalásos termésre tarthatunk számot.

A gabonaneműek érése egyrészt a fejlődésükben való visszamaradás miatt, másrészt a hűvösebb időjárás következtében nem haladt annyira elő, hogy az aratás megkezdhető lett volna.

A kapás növények, melyeket a májusi fagy fejlődésükben visszavetett, szép fejlődésnek indultak. A tengeri még mindig vissza van maradv a fejlődésében. A repafélék nagyon szépen fejlődnek, úgy hogy e takarmányterméből jó termésre lehet számot tartani. A burgonya fejlődésére is kedvező volt az időjárás, azonban sajnos ennek termése nem tekinthető biztosítottnak, amennyiben a levélfodrosodás fellépte már észlelhető, melynek az őszig előidézhető kártételei ma még kiszámíthatatlanok.

A szőlők június hó folyamán elvirágoztak s habár nem volt az időjárás a virágzásra a legkedvezőbb, mégis jó termésre van kilátás.

A takarmányozási viszonyok e hóban már kedvezően alakultak. Meg kell azonban jegyeznem, hogy a takarmányárak, dacára annak, hogy nyári és másodkaszálású takarmánytermésre van kilátás, meglehetősen magasak, ami főleg a szomszédos megyék rosszabb takarmánytermésében és a takarmány iránti nagy keresletben leli magyarázatát.

Az állategészségügyi viszonyokban július hó folyamán lényegesebb változás nem állott be.

A gabonaárak júliusban állandóan magas színvonalon mozogtak s tekintettel az ország általános gyengébb termésére, tartottak is maradtak.

Közgazdasági állapotunkra lényegesebb befolyást gyakorló tényező a múlt hóban nem fordult elő, mégis szükségesnek tartom közgazdasági vonatkozása miatt megemlíteni, hogy az ország több részében, különösen az Alföldön, számos mezei munkás van munka nélkül, úgy hogy az utolsó 8 nap leforgása alatt 6900 munkát kereső arató és más mezei munkás jelentkezett a földművelésügyi minisztérium munkásközvetítési osztályában.

Állategészségügy. A haszonállatok egészségi viszonyai a megelőző hónapokhoz képest kedvezőtlenebbre fordultak. Mert, habár a múlt hónapban előfordult fertőző betegségek közül egyenesen, nevezetesen a veszettség, ivarszervi hólyagos kiütés és a rühkór kisebb térre szorítottak, mások, ugymint a lépfene, sertésorbáné és sertésvész annál inkább terjedtek, úgy hogy a fertőző községek száma a megelőző havi 96-tal szemben 121-re emelkedett. Ezen fertőző betegségek előfordulásáról a következő számadatok adnak bővebb tájékoztatást, ugymint:

lépfenével fertőzve volt a hó elején 6 község, a hó folyamán megállapított 17 községben, megszűnt 9-ben, fertőzve maradt 14 község;

veszettséggel fertőzve volt 1 község, a melyben a betegség megszűnván, újabb megállapítás pedig nem történt, fertőzött község nem maradt;

ivarszervi hólyagos kiütéssel fertőzve volt 6 község, a hó folyamán megállapított 6 községben, megszűnt 8-ban, fertőzve maradt 4 község;

rühkórral fertőzve volt 12 község, a hó folyamán megállapított 1 községben, megszűnt 5-ben, fertőzve maradt 11 község;

sertésorbánccal fertőzve volt 60 község, megállapított 48 községben, megszűnt 38-ban, fertőzve maradt 70 község;

sertésvészszel fertőzve volt 11 község, megállapított 14 községben, megszűnt 3-ban, fertőzve maradt 22 község.

Mindössze tehát fertőzve volt a hó elején 96 község, a hó folyamán fertőző betegségek megállapítottak 86 községben, vészmentessé nyilvánítottak 91 község, fertőzve maradt 121 község.

Azon betegségek közül, a melyek nem képezik hatósági intézkedés tárgyát, előfordult lovakon a mirigykór, szarvasmarhákon a sercegő üszök, a fertőző vérfestékvizelés, a fertőző hüvelyhurut, a járványos elvetés és végül a borjúk fertőző tüdő-, mellhártyagyuladása.

Védőoltások 7 községben kigazdák állatain, továbbá 28 közép és nagyobb gazdaságban részint lépfene, részint sercegő üszök, részint sertésorbáné, részint sertésvész ellen eszközöltettek.

Az állatvásárok és a marharakodó állomások forgalma, igen kevés kivétellel, nagyon lanya volt.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Ha mi gazdák összetartanánk!

Irta: Kodolányi Antal.

Hej de sok dolog másképp volna szép Magyarországon. Bezzeg nem volna akkor ok a rettenésre egy-egy osztrák miniszteri nyilatkozat vagy egy-egy sörrel túlfűtött osztrák reichsrati képviselői kebelből kitört vad rikkantás miatt és vissza tudók verni az osztrák ipari tulkapásokat is, melyeknek már oly sokszor megadta a magyar mezőgazdaság az árát; egyezőval nem határozának a magyar mezőgazdaság létérdekei fölött a Magyarországot még mindig csak minél jobban kiszákmányolandó osztrák kolóniának, tekintő osztrák atyfiak.

Nem, — mert ha mi gazdák összetartanánk, egy oly hatalmat képezne a mi összetartásunk, a magyar gazdák tömörült tábora, mellyel számolnia kellene mindenkinek, aki a magyar mezőgazdaságot bármily távolról is érintő dologba beleszólni akarja.

Ámde a magyar gazdatársadalom még ma is egy széthullt kéve, melyet — sajnos — még nem akadt eddig ember, aki össze tudott volna kötni úgy, hogy annak minden kalásza egymásra borulva, egymást védve, megtudná védeui tétével a magyar mezőgazdaság létérdekeit is, pedig hány oly rossz törvényrel boldogították már bennünket, melyek végig sértették érdekeinket, a mezőgazdasági érdekeket, mert hát mi sajnos csak kérni, könyörögni merészelünk és merészelhetünk, mert szavukat nem hallgatja meg senki, mert hiszen annak nincs semmi nyomatéka, mert oly gyenge, hogy csak szelid, ocsodes óhajtásnak veszik mindaddig, amíg az egész gazdatársadalom hatalmas parancsoló szavává nem válik, mely mint menydörgés reszkettessen meg az eddig a mezőgazdaság anyai jogos kívánalmait iránt siket fülek dobhártyáit.

Valóban érthetetlen, megfoghatatlan, hogy mindazon sérelmekkel szemben, melyek a magyar mezőgazdasági érdekeket annyi éveken át érték és még folyvást érik, a magyar gazdatársadalom maig sem gondolt még komolyan a tömörülésre, pedig minden oly rossz törvénynek a hatása, mely a mezőgazdasági érdekeket sérti, az ország minden gazdáját egyformán sújtja és azoknak folytonos hatása egyformán teheti és teszi tönkre és a gazdatársadalom még sem mozdul meg. És ha néha fel-fel lobbanik is, újra elalszik, mint a szalmaláng.

Hiába látjuk, hogy egyéb más foglalkozási ágaknak minden tagja mennyire összetart, mily eréllyel lép fel érdekei védelmére, a gazdatársadalmat ez sem buzdítja tette, holott a mi sulyunk minden ily fellépésnél sokkal nagyobb lehetne, mert hiszen a mezőgazdasággal az ország népességének 70 százaléka foglalkozik.

Mintha csak az az átok fogta volna meg a magyar gazdatársadalmat, mely ezer év óta sújtja a magyart, hogy ez össze soha sem tart. Hát nem ébredünk fel soha, hogy az átok sulyát lerázzuk magunkról s kimentünk magunkat hatása alól? Ime ott lódog a Magyar Gazdaszövetség zászlaja. Ennek lobogója van hivatalosan elítélve fejjük fölül az átkot, ámde csak akkor, ha minden gazda, kicsinyje-nagyja alája tér, felelősségre vállalja.

Ne legyen tehát falu az egész országban, hol gazdakörbe, szövetségbe ne legyen tömörülve a falu népe s ne legyen falu az egész országban, mely ne legyen tagja a megyei gazdasági egyesületnek és ne legyen birtokos az egész országban, ki ne lenne tagja a magyar gazdaszövetségnek. És ha majd ez az idő bekövetkezik, mert hiszen, hogy be kell következnie s a gazdatársadalom akkor majd tudatára ébred annak is, hogy érdekei megvédését az országházban is megnyugvással csak olyan emberekre bízhatja, akiknek a mezőgazdaság és annak érdeke szívközpont, lelkeközpont van, s ezzel a mezőgazdaság is méltóképpen lesz majd ott is képviselve, akkor majd, — de előbb nem, feljön az égre a magyar gazdák ragyogó napja is, amely csak boldog embert fog látni, szerte a hazában.

Valjon ezt a szép, ezt a boldog időt megérem-e még én is?

A hadsereg-ellátás.

(Az első közlemény megjelent a „Zalamegye 22-ik számában.)

A hivatalos bizonyítványokat a községi előjáróságok, városokba a rendőrkapitányság állítja ki és az illetékes gazdasági egyesület láttaozza és az abban foglaltakat megerősíti. Az egyesület a megerősítési záradékban kitünteti, hogy az illető község határában egy hold művelés alatt álló földnek mily nagy az átlagos hozama. Ezen termelési bizonyítványnak az ajánlat benyújtási napjától számítva két hónapnál régebb keletkezésének nem szabad lenni, mivel ez a hadsereg részéről formahibának tekintetik, ami a termelőre nézve a legkedvezőbb esetben is, az ajánlata feletti döntést — annak pótlása miatt — 8—10 napra, esetleg többre is hátráltatja. (A termelési bizonyítvány kiállítását illetőleg forduljanak a gazdák a gazdasági egyesület titkári hivatalához.)

Az ajánlatok továbbításánál különös gond fordítandó arra, hogy az kellő időben, pontosan a hirdetményben kijelölt katonai hivatalban legyen, mert elkésztett, vagy távirati uton beküldött ajánlatok figyelembe semmi szín alatt sem vétetnek. Hasonló sorsban részesülnek az utóajánlatok is.

Az ajánlatra a katonaság válasza nem két, hanem három féle lehet, ugyanis: elfogadja vagy visszautasítja, vagy pedig — végleges döntés előtt — visszaadja az árak leszállítása céljából.

Minthogy a katonaság az ajánlattevőt árának leszállítására csak beható mérlegelés, számítás, az árhullámzások és termelési viszonyok alapos figyelembe vétele után szólítja fel, kívánatos, hogy a gazda is mielőtt határozná, az ügyet szintén a legnagyobb körültekintéssel bírálja el s csak azután mondja ki az utolsó szót, nehogy indokolatlan követelés folytán elessék a szállítási elnyerésétől. Óva intem a gazdaközöniséget attól az esetleges felfogástól, hogy ily árajánlatnak árleszállítás végett való visszaküldését olybá vegye, mintha a katonaság minden árajánlatot elfogadna, mivel meg van szorulva stb mert

a katonaság, különösen a mai békés viszonyok között, nem nagyon jön oly kényszerhelyzetbe, hogy meg legyen szorulva s így az ilyen felfogás mellett csak az ajánlattevő esik el a katonai szállítástól s így attól, hogy terményeit közvetlenül a fogyasztónak adhassa el.

A szállítási feltételek füzetének 15. oikke kimondja a gazdára nézve, hogy ha nem saját terményeit, hanem vásárolt terményeket szállít, tehát a termelőknek nyújtott kedvezményvel visszaél, jövőben mint termelő nem pályázhat. Az esetben azonban, ha elemi csapás folytán jutott abba a helyzetbe, hogy nem képes a bérleti szerződésnek eleget tenni, akkor ez a kizárás elmarad. Az ajánlatok szerkesztésére különös gond fordítandó, mert ha ez nem felel meg a katonaság által előírt s általam felsorolt követelményeknek, akkor a gazda kiteszi magát annak, hogy ajánlata nem lesz elfogadva.

Az ajánlatokban nagyon rövid szavatolási időt kitűzni nem célszerű, mert mielőtt az ajánlat egyáltalán elintézhető lett volna, a szavatolási határidő lejárt. A szavatolási határidő (impego) tehát legalább oly hosszú legyen, hogy a postajáratok figyelembe vétele mellett, az illetékes hatóságoknak elegendő idejük maradjon az elintézéshez. Szavatolási határidő (impego) alatt ugyanis értjük azt az időt, amelyen belül az ajánlattevő ajánlatának elfogadásáról értesítést vár és ha az ezideig arról nem kap értesítést, az ajánlat nem bír rá nézve kötelező erővel, vagyis akkor az ajánlattevő már nem kötelezhető az ajánlatában foglalt feltételek mellett a bérletet elfogadni. Megjegyzem egyébként, hogy 14 napnál rövidebb szavatolási határidőt kikötő ajánlatok rendszerint érdemleges tárgyalás alá sem vétetnek. Ha az ajánlatban, annak kötelező erejére nézve határidő kikötve nincsen, akkor az ajánlattevő a benyújtás időpontjától kezdve, az esetben pedig, ha a hirdetmény erre vonatkozó határozmányt nem tartalmazza, az ajánlat feletti határozatig marad kötelezettségben.

Termelők, ezek szövetségei, községek a bánatpénz és óvadék letétele alól, ha saját termeszterményeiket szállítják, fel vannak mentve.

A szállított cikkek kifizetése a már ismertetett leszámolás alapján, az illetékes mennyiségben és kifogástalan minőségben szállított élelmi cikkekért a II. és III. fokozat szerint bélyegzetelt nyugtára történik. Az esedékes kereseti összeg felvételének, ép úgy, mint a leszámolásnak elhalasztása több hónapra egyszerre, nincs megengedve.

A „Szállítási feltételek füzetének”-nek:

»a szállítónak meghatalmazott által való helyettesítése,

»bírói illetékesség,

»a szerződés átruházása és

»a szállító elhalálozása vagy az üzlet folytatására törvény szerint képtelenné válása esetén követendő eljárás című cikkelyei bővebb magyarázatra nem szorulnak.

Ha valamely szállítást ketten, vagy több társaságban vállalnának, illetőleg nyerne el, akkor a kincstárnak a szerződés pontos teljesítéséért egyetemlegesen (in solidum) vagyis egy valamennyiért és valamennyi egyért szavatol.

A társaság képviselőjében, általa és már a tárgyalásnál megválasztandó egyén jár el azután az ügylet lebonyolításának minden fázisában a társaság nevében mindaddig, míg a társaság a közjegyzőileg kiállított nyilatkozatot vissza nem vonja és új képviselőt meg nem nevez és erről új nyilatkozatot nem nyújt be.

XXIII. (XXVII.) Szerződéskötés. A bérletre (bérleti szállításra) vonatkozó szerződés a biztositási tárgyalás alapját képezett és két példányban kiállított »Szállítási feltételek füzete« felhasználásával köttetik meg, amennyiben ez a füzet nyomtatott szövege után következő, esetleg még rávezetett, az adott esetben szükségessé vált pontozatok és kiállítás záradék (keltezés, aláírások stb.) alá a »Szerződési záradék« rávezetettik és a szerződő felek: ajánlattevő és

élelmező raktár, vagy valamely csapat, intézet kezelő bizottsága által aláíratatik.

A szerződés az ajánlattevőre nézve már aláírásával s a kincstár nézve azonban csak a felsőbb jóváhagyás rávezetésével válik jogerőssé.

A szerződés két eredeti példányban állítatik ki, melyek egyike az ajánlattevő, most már vállalatnyertes fél részéről (az első iven keresztül, a többi iven egyenkint) egy koronás bélyeggel láttatik el.

Ha a vállalatnyertes ajánlattevő a szerződés aláírását bármi okból megtagadná, ez nem menti fel őt az ajánlatában foglalt és annak benyújtásával már elvállalt kötelezettségek teljesítése alól, sőt ellenkezőleg, mert az ajánlattevő ezen kötelezettségeiért már ajánlatának benyújtásával szavatosságot vállalt és a katonai igazgatás őt vállalt kötelezettségeinek teljesítése alól fel nem mentheti.

A szerződés aláírásának megtagadása esetén a katonai igazgatás a tárgyalási jegyzőkönyvet hagyja „szerződés gyanánt” jóvá, melyhez a biztositási tárgyiratok — köztük a vállalatnyertes ajánlat is — hozzáfűzetnek.

Ily esetben a katonai igazgatás jogosult vállalatnyertest vállalt kötelezettségének teljesítésére esetleg bírói uton is kényszeríteni, vagy őt szerződésszegővé nyilvánítani, miáltal az aláírást megtagadott vállalatnyertes amellelt, hogy a jövőre nézve minden kincstári szállításból kizáratik, még a kincstárnak okozott kár megtérítésére, ha szükséges, bírói uton is kötelezhető.

A szerződés rendes körülmények között csupán két tanu jelenlétében és ellenjegyzésével köttetik meg, de ha a vállalatnyertes szerződő fél a másik szerződő fél (élelmezőraktár, csapat vagy intézet) előtt ismeretlen, akkor a bírói vagy meghatalmazottjának aláírása a katonai igazgatás birtokában maradó eredeti és bélyeggel ellátott szerződéspéldányon közjegyzőileg hitelesítendő.

Ha a szerződés nem a szállítóval magával, hanem annak meghatalmazottjával köttetik, akkor a bírói által egy külön, a kérdéses szállításra vonatkozó, közjegyzőileg hitelesítendő meghatalmazás is bemutatandó, mely eredetiben a bélyeggel ellátandó eredeti szerződéspéldányhoz csatolandó.

Egy már kiállított okiratban szükségessé váló helyesbítések pótzáradék útján eszközölhetnek, melyek mindkét szerződő fél által aláírandók.

A hadsereg igazgatás által jóváhagyott szerződés bélyegtelen eredetijének a szállító kezéhez való jutása után már csupán az ügyletnek lebonyolítása veszi kezdetét.

A megkötött bérleti ügylet lebonyolítása a kiszolgáltató cikkeknek felvételre való előkészítésével veszi kezdetét.

A felvételre való előkészítés eszközölhetése céljából az élelmezőraktár, vagy a felvételre csapat parancsnoksága köteles minden felvételt megelőzőleg a szállítónak a tényleges szükséglet mennyiségét idejekorán tudtul adni.

A felvételre való előkészítést a szállító akként tartozik a kifizető időre előkészíteni és szerződés szerinti állapotba helyezni, hogy a felvételre az állomásparancsnokság által megállapított időben akadálytalanul és fennakadás nélkül eszközölhető legyen.

A felvételre való előkészítés maga abban áll, hogy a cikkek szükséges mennyiségben kiszolgáltatásra kész állapotba helyeztetnek.

Ha a vizsgáló bizottság a kiszolgáltatásra előkészített cikket vagy cikkeket kiszolgáltathatóknak találja, vagy ha a szállító a bizottság által emelt kifogásokat elismerte és azokat nyomban megszüntette, akkor kezdetét veheti a kiszolgáltatás és felvételezés a csapatok részéről.

A kiszolgáltatás illetőleg felvételezés az állomásparancsnokság által megállapított időben történik.

A kiszolgáltatás és illetőleg a cikkeknek a szállító részéről a csapatoknak (intézeteknek) való átadása a szerződés határozványai szerint történik, még pedig úgy, hogy a szállító a

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Minthogy értékei utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

raktárhelyiségeiben vagy pedig a cikkeket a laktanyában és egyéb szükséges helyeken adja át a csapatoknak.

Mielőtt a szállító a cikkeket kiszolgáltatja, a felvételező különítmény parancsnoktól átveszi a felvételi okmányokat, vagyis az élelmezőraktár utalványát és ahol élelmezőraktár nincs, a felvételi nyugtát és a felvételi naplót. Ez utóbbi egyúttal a szállító ellennyugtáját is képezi. Összehasonlítja a nyugta adatait a felvételi naplóval és ha az adatok egyeznek, a felvételi naplót „a szállító aláírása” című rovatban aláírja, a cikkeket kiszolgáltatja és azután a felvételi nyugtát annak jelével, hogy az abban nyugtázott cikkeket és mennyiségeket kiszolgáltatta — hátulján aláírja.

Csupán csak utalványra vagy csak nyugtára, felvételi napló nélkül, a szállítónak élelmi cikkeket kiadni nem szabad, mert a felvételi napló szolgál annak megállapítására, vajjon a nyugtázó jogosult-e a felvételezésre.

Ha azonban a szállító a bizottság által tett kifogásokat meg nem szünteti és azokat alaposnak el nem ismeri, akkor helyi bizottság megalakítását kéri, melyet az állomásparancsnokság haladéktalanul összehív, melynek tárgyalásához a szállító is meghívatik. Ha a szállító a tárgyaláson meg nem jelenik, vagy magát megbízottal nem képviselteti, vagy a helyi bizottság tárgyalásáról eltávozik, akkor a bizottság az ő, illetőleg megbízottja távollétében is határoz és ez esetben elveszti azt a jogát, hogy a helyi bizottság határozata ellen fellebbezhesen, sőt még az is vélelmezhető, hogy ez által a helyi bizottság határozatának magát hallgatolag aláveti.

A helyi bizottság összehívását a vizsgáló katonai közegek is kérelmezhetik.

A helyi bizottság szavazattöbbséggel határoz; egyenlően megosztott szavazatok esetében az elnök szava dönt. A bizottság határozata mindkét félre irányadó.

A szállító a helyi bizottság határozatáról az elnök által mindig írásban értesítetik. Ha a helyi bizottság a szállítót a bizottsági költségek és a kincstárnak okozott károk megtérítésében nem marasztalja el, akkor a költségeket a kincstár viseli.

A helyi bizottság határozata ellen mindkét fél a hadtestparancsnoksághoz, illetőleg a honvéd kerületi parancsnoksághoz fellebbezhet. A fellebbezési szándék azonban a helyi bizottságnak azonnal bejelentendő és a fellebbezés 48 óra alatt az említett parancsnoksághoz közvetlenül benyújtandó, esetleg postán beküldendő. A szállító azonban köteles a helyi bizottság intézkedéseit — tekintet nélkül a beadott fellebbezésre és annak sorsára — feltétlenül foganatosítani.

A helyi bizottság jegyzőkönyvére és illetőleg a beadott fellebbezésre a hadtest, illetőleg honvédkerületi parancsnokság által hozott határozat végleges és meg nem támadható.

A kiszolgáltatás befejeztével a szállító a katonaság által az átvételt elismerő nyugtákat jegyzőkönyvvel, havonta egyszer kifizetés végett a felvételezést eszközölt csapat kezelő bizottságának adja át s a pénzt a már említett módon felbélyegzett nyugtára felveszi.

Amidőn az ajánlatok megtételére, valamint a termények szállítási feltételeire, az átadás és átvételre vonatkozó tudnivalókat közöltem, szükségesnek vélem még a kézi bevásárlásnál a beszerzési ár megállapítására vonatkozó eljárás módját röviden ismertetni.

A kerületi élelmezői raktárak tisztjei azon terményekről, melyeket közvetlenül a termelők-től óhajtanak beszerezni, értesítik a gazdasági egyesületeket, szövetkezeteket és kitűzik a tárgyalás napját, amikor a helyi beszerzési árak állapíthatnak meg. A beszerzési árakat a gabona-élelmi mindjárt aratás után, széna és szalmá-

nál pedig július elején állapítja meg az ármegehatározó bizottság, melynek a katonai intendánsokon kívül a gazdasági egyesületek és a kereskedelmi kamara kiküldöttjei a tagjai.

A beszerzési ár az alapárból és a hozzájárult bonificatióból áll. Alapár gyanánt az illető helybeli piaci ár vesződik fel, az az ár, melyet helyben a piacon jobb minőségű gabonáért fizetnek, de ennek q-ként 40 fillérrel nem szabad túlhaladni azt az árt, melyet aznap a tőzsde a készáru üzleteknél jegyeznek. Ezen alapárhoz gabonánál 5%-ot, széna és szalmánál pedig 8%-ot hozzászámítanak azért, mert a katonai élelmezésnél jobb árut követelnek, mint aminő a tőzsdei szokványáru. Ezenkívül még hozzászámítatik az alapárhoz a bonificatio kívül q-ként 15 fillér akkor, ha a szállított buza legalább 75 kg., a roza pedig 72 kg. hektoliterenként. A katonai kincstár ezenkívül az összes szállítási költséget, fogyasztási adót, közvetvényt stb. viseli.

Nagyon természetes, hogy a beszerzési árak csak úgy állapíthatók meg helyesen s a valószínűségnek megfelelően, ha a helyi árak a legnagyobb körültekintéssel s hozzáértő hatóságok közegével állapíthatnak meg. A mai rendszer, mely e téren a városoknál általában divik, nemcsak, hogy hiányos és felületes, de egyáltalán megbízhatatlan.

A katonai szállítások, mint fentiekből látható, biztos jövedelmi forrását képezhetik a gazdának, csak az előírásoknak megfelelőleg a legnagyobb pontossággal kell eljárni, amidőn a katonai hatóságok a legnagyobb készséggel részesítik előnyben a termelőket a vállalkozókkal szemben.

Rendelet

az 1908. évi XLVII. t.-c. 14. §-ában előírt bornyilvántartás vezetése tárgyában.

A borhamisításnak és hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló 1908. évi XLVII. t.-c. 14. §-a utolsó bekezdése értelmében a bornyilvántartás vezetése alól a földművelésügyi miniszter a törvényhatóságok előterjesztéseire indokolt esetekben felmentést adhat.

A törvényhatóságok ide vonatkozó előterjesztéseinek megtételére folyó évi február 26-án 2506/eln. VIII/2. szám alatt kelt rendeletimmal folyó évi május 20-ig terjedő határidőt tűzvé ki, az ezen határidő alatt beérkezett előterjesztésekben tett javaslatok megfontolása alapján mindazokat, a kiknek négy (4) kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törkölybort nem készítenek és bor, must, szőlőcsefre, borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg borkak kismértékben való árusításával nem foglalkoznak, a bornyilvántartás vezetése alól — Zemplén vármegye kivételével — az ország valamennyi többi törvényhatóságának területén felmentem.

Zemplén vármegye területén — a tokaji borvidék borainak a törvény által nyújtott különleges védelem hathatósabb biztosítása érdekében — Zemplén vármegye törvényhatósági bizottságának előterjesztésében foglalt javaslatához képest mindenki, a ki az idézett törvényszakasz rendelkezései alá esik, kivétel nélkül tartozik az előírt nyilvántartást vezetni.

Az idézett törvényeikk végrehajtása tárgyában 1908. évi december 30-án 112,000. szám alatt kiadott rendelet 39. §-ának a bornyilvántartás vezetésére vonatkozó rendelkezéseit — a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg — a következőkkel egészítem ki:

1. A bornyilvántartást az 1908. XLVII. t.-c. végrehajtása tárgyában 1908. évi december 30-án 112,000. szám alatt kiadott rendelethez IV. szám alatt mellékelt minta szerint készített s az illető fél bortermelésének, illetőleg borüzletének kiterjedéséhez képest megfelelő számú ívekből

összefűzött vagy bekötött füzetben vagy könyvben kell vezetni.

Ezen füzet vagy könyv lapjait, a nyilvántartás vezetésének megkezdése előtt folyó sorszámmal kell ellátni.

2. A nyilvántartási füzetet vagy könyvet az illetékes községi előljáróság (városokban a polgármester vagy helyettese, Budapest székesfővárosban a kerületi előljáróság) által kell lebélyegeztetni.

A lebélyegzés díjtalanul eszközöndő.

3. A nyilvántartásba való bejegyzésnek mindig tintával és olvashatóan kell történnie, és pedig a bejegyzendő tételek időszerinti sorrendjében, hézag hegyása nélkül.

4. A nyilvántartásból lapot kiszakítani, a nyilvántartásba történt bejegyzést kivakarni, kitörölni vagy másként olvashatatlanná tenni tilos. A véletlenül vagy jóhiszeműleg tett téves bejegyzés egyszerű keresztülhúzás útján akként helyesbitendő, hogy az eredeti szöveg is olvasható maradjon.

5. A nyilvántartást minden egyes községben, magában abban a pincében, raktárban vagy más helyiségben kell tartani, a hol a must, vagy bor van.

Ha a tulajdonosnak ugyanabban a községben a borkezeléssel vagy a pince felügyeletével megbízott alkalmazottja vagy más meghatalmazottja van, a nyilvántartás annak a lakásán vagy üzleti irodájában is tarthatja.

Az előző pont alá tartozó esetekben a tulajdonos köteles bejelenteni azon község előljáróságának (polgármesternek, Budapest székesfővárosban a kerületi előljáróságnak), a mely község határában a bor vagy must van, hogy a nyilvántartást hol tartja és saját felelősségére köteles gondoskodni arról, hogy a nyilvántartás ilyen esetekben is pontosan vezetessék s az illetékes hatóságnak és az 1908. évi XLVII. t.-c. 63. §-a szerint az ellenőrzésre kiküldendő közegeknek, kiváratukra, átvizsgálás és az idézett törvény alapján folytatott kihágási ügyben felhasználandó adatok kijegyzése végett rendelkezésükre bocsáttassék.

Ha a helyszínén vezetett bornyilvántartásba nyilván véltenségből hiba esuzott be s a tévedés bizonyítható, az adatoknak a nyilvántartásba tévesen történt bejegyzése alapján rendőri büntető eljárásnak nincs helye.

6. A megvett mustot vagy bort az átvétel alkalmával, az alábbi 10 ik pontban megállapított határidő alatt — az összes bevételi rovatok kitöltése mellett — még abban az esetben is be kell vezetni a nyilvántartásba, ha a mustot vagy bort a vevő az átvétel után nem szállítja el azonnal, hanem ideiglenesen ott hagyja az eladónál. Ez esetben a nyilvántartás mindaddig, míg a must vagy bor ott marad, ott helyben az illető községben vezetendő.

Mikor a mustot vagy bort a vevő onnan saját pincéjébe szállítja, azt ezen pincéjének bornyilvántartásába kell átvezetni, ezen nyilvántartás bevételi rovatainak megfelelő kitöltése mellett; az előző bekezdésben említett ideiglenes nyilvántartást pedig, — melyben az illető must vagy bor kiadásba teendő — a végleges nyilvántartáshoz kell csatolni s ezzel együtt a 13-ik pontban megállapított határidőig meg kell őrizni. Ha az ideiglenes nyilvántartásban foglalt must vagy borkészlet megosztva a tulajdonosnak több pincéjébe szállítottatott el, akkor az ideiglenes nyilvántartás azon község előljáróságnál helyezendő el, hol az eredetileg vezetett s ezen hatóságok által öt évig megőrzendő.

7. Ha valamely körülbelül egyenlő minőségű nagyobb must- vagy bormennyiség több termelőtől kisebb mennyiségekben vásároltatott össze, a termelő nevének és lakhelyének a nyilvántartás 7-ik és 8-ik bevételi rovataiba való bejegyzését helyettesíteni lehet az illető termelőkről,

BITUMINA

BITUMINÁVAL fedett tető beemazolvja szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

BITUMINA RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el.

Gyári főraktár Zalaegerszeg és vidéke részére: BREINER BENŐ faterkedésében ZALAEGRSZEGEN.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez tartós, tűzbiztos, szagtalan, kármentes és egyéb hátrányait nem igéyöl

tetőfedőanyag

a nyilvántartás illető tételéhez csatolandó olyan kimutatással, amelyben világosan fel van tüntetve, hogy a nyilvántartás illető tétele alatt egy összegben bejegyzett bor- vagy mustmennyiségből melyik termelőtől mennyi vásároltatott.

8. A kik szőlőtermést vagy szőlőcsefrét vásárolnak s a többektől összevásárolt szőlőtermést vagy csefrét együtt dolgozzák fel musttá, az így nyert s körülbelül egyenlő minőségű mustmennyiséget egy tétel alatt egy összegben jegyezhetik be a nyilvántartásba. Ez esetben azonban a nyilvántartás 7-ik bevételi rovatában vagy a jelen rendelet 7-ik pontja értelmében a nyilvántartásához melléklendő kimutatásban külön-külön fel kell tüntetni az egyes termelőktől vásárolt szőlőtermés, vagy szőlőcsefre mennyiségét.

A szőlőtermés suly szerint, a szőlőcsefre pedig súly vagy ürmérték (hektoliter) szerint tüntetendő ki a nyilvántartásban, vagy az ahhoz csatolt kimutatásban. Ha a vevő a szőlőtermést nem lemérve veszi át, és annak árát nem az átvett mennyiség szerint fizeti ki, hanem a termést — tekintet nélkül arra, hogy mennyi lesz — a mennyiségtől függetlenül egy összegben megállapított vételárért veszi meg és azt más termelőktől vett szőlőterméssel együtt szüretelti le, vagyis a mustot összeszűri, akkor a megvett szőlőtermés sulya helyett az illető szőlőterület kiterjedését jegyezheti be a nyilvántartásba, vagy az ahhoz csatolt kimutatásba.

9. A jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjai értelmében a nyilvántartáshoz melléklendő kimutatásnak világosan fel kell tüntetnie, hogy az melyik községből és melyik évben és hónapban vásárolt borra, mustra, szőlőtermésre vagy szőlőcsefrére vonatkozik és hivatkozásnak kell lenni rajta a nyilvántartás illető tételére. Pl.: »Kimutatás az 1909 év október havában Kiskőrös községből vásárolt mustról, (borról, szőlőtermésről, szőlőcsefréről). Melléklet N. N. budapesti borkereskedőnek budafoki pincéjéről vezetett bornyilvántartás 112-ik bevételi tételéhez.«

Ez a kimutatás az illető bornyilvántartás kiegészítő részét képezi s a nyilvántartással együtt a jelen rendelet 13-ik pontjában megállapított határidőig megőrzendő.

10. A nyilvántartásba bevezetendő tételekre vonatkozó adatok, a szüreti nagyobb forgalomra való tekintettel, az évnek szeptember 15-étől november 15-éig terjedő szakában legkésőbb nyolc (8) nap alatt, az év többi részében pedig legkésőbb három (3) nap alatt jegyzendő be a nyilvántartásba, s ugyanezen határidő alatt melléklendő a jelen rendelet 7-ik és 8-ik pontjaiban említett kimutatások is a nyilvántartáshoz.

11. A nyilvántartás kiadási 11-ik rovatának kitöltése, vagyis a kiadott bor vagy must bevételi tételszámára való hivatkozás csak a következő boroknál, illetőleg ezek mustjánál szükséges, u. m.:

- azoknál, amelyek a tokaji borvidék boraira az 1908: XLVII. t.-c. 17-ik §-ában megállapított elnevezések alatt hozatnak forgalomba,
- általában az asszaboroknál,
- azoknál, amelyek valamely borvidék, község, bortermő-hely, a termelő neve, vagy a szőlőfajta megnevezése mellett hozatnak forgalomba.

A tömegborokra vagy közönséges borokra nézve a nyilvántartás kiadási 11-ik rovata kitöltetlenül hagyható.

12. A nyilvántartás évenként legalább egyszer lezárandó; ez alkalommal a bevételek összegéből a kiadások összege levonandó, a nyilvántartás szerint mutatkozó maradvány az akkori tényleges készlettel összehasonlítandó s az esetleges eltérés indokolása (a borkezelésnél előforduló szokásos apadás stb.) a nyilvántartásba beirandó.

A lezárást rendszerint ősszel, még pedig a termelők a szüret megkezdése előtt, a borkereskedők pedig, valamint általában azok, akik mástól vásárolt bort hoznak forgalomba (vendéglősök, kiosnyben való elárúsítók stb.) a must, illetőleg az új bor bevásárlásának megkezdése előtt, legkésőbb azonban december 31-én, még abban az esetben is kötelesek foganatosítani, ha addig mustot vagy új bort nem is vásároltak volna. Azok, akik rendes kereskedelmi könyveket vezetnek, s ezeket évenként lezárják, a nyilvántartást ezen kereskedelmi könyveikkel egyidőben zárhatják le.

13. A nyilvántartás az abba tett utolsó bejegyzés napjától számított öt évig a jelen rendelet

7-ik és 8-ik pontjai szerint hozzátartozó mellékletekkel együtt megőrzendő.

A kire nézve borüzletének átadása következtében a bornyilvántartás vezetésének kötelezettsége megszűnt, köteles az üzlettel együtt bornyilvántartását is átadni az új tulajdonosnak, s ez utóbbi köteles a nyilvántartást szabályszerűen tovább vezetni. Ugyanez a kötelezettség terheli az új tulajdonost akkor is, ha örökség útján vagy másként jut az üzlet az ő tulajdonába.

Egyéb esetekben, ha valakire nézve a bornyilvántartás vezetésének kötelezettsége megszűnik, a nyilvántartást a jelen rendelet 7-ik, 8-ik és 9-ik pontjai értelmében ahhoz tartozó mellékletekkel együtt azon község előjáróságához (polgármesterhez, Budapest székesfővárosban a kerületi előjáróságokhoz) köteles az illető átszolgáltatni, a hol a nyilvántartás vezetett. Az említett hatóságok kötelesek a nyilvántartást — a mellékletekkel együtt — öt évig megőrizni, s az illetékes hatóságoknak és ellenőrző közegeknek, kívánatukra, rendelkezésükre bocsátani.

14. Mindenki, aki bornyilvántartás vezetésére köteles, tartozik ezt legkésőbb folyó évi július 1-én megkezdni, még pedig úgy, hogy ezen a napon az akkori összes borkészlet (esetleg must vagy borseprő) már be legyen jegyezve a nyilvántartásba.

15. Egyebekben a jelen rendelet első bekezdésében idézett 1908. évi 112,000. számú rendeletben 39. §-ának rendelkezései az irányadók.

16. A jelen rendeletben, valamint az előző pontban említett 1908. évi 112,000. számú rendelet 39. §-ában foglalt rendelkezések be nem tartása, az 1908: XLVII. t.-c. 42. §-ában megállapított büntetést vonja maga után.

Felhívom a törvényhatóságokat, hogy az illetékes hatóságokat ezen rendeletben pontos betartásának szigorú ellenőrzésére utasítsák.

Budapest, 1909. május 28-án. Darányi sk.

Ministeri leiratok.

Katonai szállítás. A cs. és kir. közös hadsereg, valamint a magyar királyi honvédség termény és anyagjándósági szükségleteinek közvetlenül a termelőktől leendő beszerzése érdekében hatóságos és ügybuzgó közreműködés kifejtésére éppen úgy, mint az előző években, a folyó évben is kívánatosnak tartom a mezőgazdasági érdek képviselői összes tényezőinek figyelmét külön felhívni.

A cs. és kir. közös hadügyminister ur a közös hadsereg 1909/10 évi ellátási szükségleteinek beszerzése tárgyában az előző évekhez hasonlóan az összes hadtest hadbiztonságokhoz körrendeletet intézett.

Ebben a körrendeletben az ellátási szükségletek legközelebbi beszerzésére nézve általánosságban azoknak az irányelveknek alkalmazása rendeltetett el, melyek az előző évi beszerzéseknek alkalmazásában állottak és a melyeket múlt évi június hó 26-án 43304. szám alatt kelt körrendeletben az összes érdekelttekkel közöltem.

Azok az intézkedések, melyek a folyó évi hadügyministeri körrendeletben az előző évi körrendelettel szemben módosultak és a termelők részéről nagyobb érdeklődésre tarthatóak igényt, a következők:

A cs. és kir. hadtest hadbiztonságok a beszerzésre kerülő ellátási szükségletek mérve felől lehetőleg május hó végéig értesítik a termelőket.

A termelőktől való közvetlen vásárlások ideje az alapárak közzétételétől számított két havi időben állapítottat meg. A kézi vásárlások azonban 1910 évi március hó végéig tartatnak.

Saját termésű termények szállításánál esetleg származási bizonyítványok is bemutatandók, melyeket a községi előjáróságok állítanak ki és a melyekben igazoltatik, hogy az illető termény a termelő közelebb megjelölt birtokán lett learatva. A szállított gabonaművek társzerű minőségre való hozataláért egész 10%-ig menő pótlékok engedélyezhetők.

A szabályszerű fajsulynál nehezebb minőségű gabonaművek métermázsánként 20 fillér pótlékkal jutalmazhatók, ha az alapár meghatározásánál alapul vett gabona átlag fajsulya a szállítottnál alacsonyabb volt.

Ugyancsak métermázsánként 20 fillér jutalomban részesíthető az olyan gabona is, amelyben az összes tisztáltság egy sulyszázadotól

nem nagyobb és az olyan széna, amely kiválóan jó minőségű.

Az alapárak megállapítása a hadtest hadbiztonságok részéről bizottsági tárgyalások útján történik, amelyekhez a mezőgazdasági érdek képviselői szintén meghívotnak.

A szükségleteknek a hadbiztonságok részéről történő kiírása alkalmával a termelők egyuttal felhívotnak annak a terménymennyiségnek kötelezettség vállalása nélkül való megközelítő bejelentésére, amelylyel a szállításokban részt venni szándékoznak.

E bejelentések alapján a hadbiztonságok az egyes résztvevő termelőre eső mennyiséget megállapítják.

Ahol a termelési viszonyok indokolják, a hadsereg bevásárló közegei a termelők felvilágosítására és vételek megkötésére s helyszínére is kiszállhatnak.

A határidőre történő szállításoknál december hónapban tul a termelő részére minden hónapért kamatvesztés fejében az ár 1/2%-a kárpótlásként engedélyeztetik. Az egyes szállítási részletek beszállításánál 10 napig terjedhető haladékot az élelmező intézetek is engedélyezhetnek.

A gabona árhullámzásainak tekintetbe vételével, tehát nem előre meghatározott ár mellett történő szállításoknál azok a tőzsdei árak szolgáltatnak a szállított gabona árának megállapítására, amelyek a tőzsdei árszámvetés szempontjából figyelembe veendőek.

A kézi vásárlásoknál 100—500 métermázsáig terjedő ajánlatok csak úgy fogadhatók el, ha feltételezhető, hogy más kisebb termelők érdekei azzal nem sértenek.

A kézi vásárlásoknál az alapáron kívül a társzerű tisztaságra hozatalért pótlék, valamint a jobb sulyminőségek után jutalmak engedélyeztetnek.

A bérleti ellátásban való részesülés érdekében a termelők a nyilvános versenyt megelőzően szintén előajánlatokat tehetnek.

Bérleti szállításoknál a származási bizonyítvány esetleg szintén bemutatandó.

Olyan bérlő, akinek évi kereseti összege 200 koronánál nem nagyobb, óvadék letételére nincsen kötelezve.

Vegyelemzési bizonyítványok kiállítása. Tudomásvétel végett értesítem a t. címet, hogy a Németbirodalommal 1891. évi december hó 6-án kötött kereskedelmi és vám szerződéshez tartozó, az 1908. évi XX. t.-cikkbe iktatott 1905. évi január hó 25-én kötött pótszerződés 9. cikkének VIII. számához tartozó határozmányok értelmében a Németbirodalomba irányuló, házastásra szánt bor és must küldeményekre nézve a németbirodalmi vámhivatalok az orsz. m. kir. kémiai intézet és központi vegyikísérleti állomás (Budapest), a debreceni, kassai, keszthelyi és magyarvári m. kir. mezőgazdasági vegyikísérleti állomás által kiállítandó vegyelemzési bizonyítványok hitelességét elfogják ismerni. Oly borküldemények ellenben, melyek kísérő bizonyítványai nincsenek ellátva, vagy a melyek kísérő bizonyítványai nem érvényesek, természetes voltuk kiderítése érdekében a németbirodalmi vámhivatalok által kémiai vizsgálat alá fognak véteni.

A fentiekhez képest egyidejűleg utasítottam a fent megjelölt állami intézeteket, hogy a Németbirodalomba kivitelre szánt bor és must küldemények vizsgálatát megfelelően eszközöljék és az érdekeltséget a hozzájuk intézendő kérdésekre megfelelő felvilágosítással lássák el, arra az esetre is, ha a borok vagy mustok kivitele oly helyről történnek, mely a vegyikísérleti állomásoktól távol esik.

A hesszeni légy irtása. Mivel a hesszeni légy (lecidomya destructor) megjelenése esetén az ország nagy részében meglepően jelentékeny károkat okozhat, indítatva érzem magam, hogy az aratás megkezdése alkalmából az Egyesült Államokban tapasztalt sikerek alapján újból a következőket rendeljem el:

Azon községek illetve városok határában, hol a hesszeni légy infectió az elmúlt, vagy a folyó évben nagyobb mértékben megállapítottat, az u. n. csalogató vetések veendőek alkalmazásba. Ezek abban állanak, hogy minden táblában már augusztus utolsó, vagy szeptember első napjaiban több helyen néhány barázdányi őszi gabona vagy árpa vetendő, mely célra a legsilányabb minőségű vetőmag is használható.

Ezek a csalogató vetések arra valók, hogy a hesszeni legyek ezekbe rakják petéiket.

Az ilyen csalogató vetések aztán rendes vetés, — legkésőbb azonban a tél beállta előtt jól alászántandók, ügyelvén arra, hogy egész hosszukban tökéletesen föld alá kerüljenek és így belőlük tavasszal a légyrajok ki ne szállhassanak. Igen ajánlatos az ilyen alászántott csalogató vetések lehengerzése is.

Felhívom a közönséget, hogy abban az esetben, ha a hesszeni légy a törvényhatóság területén nagy kiterjedésben és kártékony módon lépett fel, a fenyegető veszély nagyságára való tekintettel, eme védekezési módot a gazdaközönségnek a lehető legáltalánosabb módon sürgősen tudomására hozza és elvárom, miszerint gondoskodik arról, hogy ezen védekezési mód a legszigorúbb pontossággal és teljes eréllyel végrehajtsák és a járási főszolgabírákat, valamint a közönségi előljárókat is a védekező eljárások lsküi ismeretes betartásának ellenőrzésére súlyos felelősség terhe alatt kötelezendik. Ezen rendelkezem végrehajtásáról annak idején jelentést várok. Budapest, 1904. évi július hó 16-án. A miniszter megbízásából: Radisics György, s. kir. miniszteri o. tanácsos.

Hirdetmény. A cs. és kir. 5 hadtest hadbiztossága pályázatot hirdet a Nezeider, Sopron, Szombathely, Kőszeg, Nagykanizsa és Kismarton állomásokon elhelyezett cs. és kir. közös hadseregbeli csapatok és intézetek részére 1910. évi augusztus hó 31-ikéig szükséges széná, szalma, tüzelőfa és kőszén szállítására. Az ajánlatok benyújtási határideje július hó 20-ika, illetve augusztus hó 3-ika.

Az eredeti hirdetmény és a szállítási feltételi füzet kamaránk hivatali helyiségében megtekinthető.

Szállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. 5. hadtest hadbiztossága értesítette a Zalavármegyei Gazdasági Egyesületet, hogy a katonai élelmezési raktárak saját kezelésére szükségelt élelmezési cikkek fedezése első sorban a termelőknél való közvetlen beszerzés által fog történni. — A szokásos beszerzések az árúnak határidőre való szállítása és fizetése mellett a hadtestek hadbiztosságaiál, a kézi bevásárlások az élelmezési intézeteknél történnek. A termelőknél való bevásárlás rögtön az aratás és az ár megszabása után kezdetét veszi. Oly ajánlatokat is figyelembe vesznek, amelyek az aratás befejezése után, de az alapárnak meghatározása előtt terjesztetnek be.

Csakis magyar származású áruikkal szállítandók.

A termelőnek saját terményeiről szóló származási bizonyítványai a községek által állítandók ki és az igazolást kell tartalmazniok, hogy a szállított áru a termelőnek közelebb megjelölt birtokán termesztett.

Pozsony, Komárom és Sopron kezelési állomások számára szállítandó rozs és zab szükségelti mennyiségek alapárának megállapítása az aratás végével fog történni.

Az alapárak annak idején ki lesznek hirdetve.

A helyi árak a hadtest hadbiztossága által minden vásárlásra külön-külön állapítatnak meg.

A termelők, hogy a számukra érvényes helyi árak megállapíthatók legyenek, ajánlataikba vegyék fel:

1. szándékoznak-e raktárminőségű árut szállítani.
2. A minőségi súlyt.
3. A felajánlott árunak %-okban kifejezett tisztaságát.
4. A szállítás módját (szállítási helyét) és
5. Az adók és egyéb mellékiadások visszatérítésére vonatkozó nyilatkozatot.

Hogy a szemes gabonának határidőre való szállításánál a termelőktől az árak emelése által mindennemű kockázatot elhárítsák, másrészt azonban a hadügyi kormányzat az árak csökkenése által okozott hátrányoktól megóvassék, minden szállítási határidőre az ár úgy lesz kiszabva, hogy a helyi árhoz a budapesti tényleges árunk tőzsdei jegyzés átlaga közti különbség az üzlet kötési napon és szállítás napján az ár emelésnél hozzáadatik, az ár esökkenésnél pedig levonatik.

A termelők kiköthetik azonban az egész árumennyiségnek az üzlet kötési napon megszabott helyi árakkal való szállítását is, tehát határidői ármezsgabás nélkül.

Ez az ajánlatban külön felveendő, ha tehát erre vonatkozólag az ajánlatban nincs semmi

említve, akkor a vásárlás megkötésénél meg- egyezett ár a határidőre való szállításnál is érvényes.

Meghosszabbított szállítási részletek árszabályozására nem a tényleges, hanem az eredetileg meghatározott szállítás napja mérvadó.

Eszerint tehát az ajánlat vagy raktárszerű árura, vagy egy magasabb minőségi súlyu, vagy egy magasabb tisztasági fokú árura szólhat.

Az első esetben az ár a súly- és tisztasági pótlék nélkül lesz megállapítva, a mi azonban ki nem zárja azt, hogy ha a szállításnál tényleg magasabb minőségi súlyu és magasabb tisztasági fokú áru szállítatik, ezen pótlékok az élelmezési raktárak által hozzá számíttatnak.

Utóbbi esetben a súly és tisztasági térítés már a vásárlás megkötésénél lesz hozzászámítva.

Ha azonban a szállításnál kitűnik, hogy az áru ezen magasabb követelméseknek nem felel meg, akkor a pótlékok elesnek; ha az áru egyáltalában nem raktárszerű, akkor visszautasítatnak.

A szükségleti mennyiség egyes részeinek eladására 100 q-ig szintén tehető ajánlatok.

Az alapárak kihirdetésénél, az egyes termelők részére fentartott részmennyiségek az ajánlat betérjesztésére való felhívással tudtul fognak adatni.

Az ajánlatok legkésőbb egy hónap leteltével küldendők be; ellenkező esetben a fentartott mennyiségek felett másképp fog intézkedés történni.

Írásbeli ajánlatok rövidebb mint három napi átvételi határidővel tekintetbe nem vétetnek.

Kínostári zsákoknak időkorlátozás nélkül való ingyenes kikölesönözése nem engedhető meg.

Csakis 10 napi időtartamra lesznek zsákok ingyen kikölesönözve, azonban az eladónak hibáján kívül (kocsihány, forgalmi akadályok stb) történt és bebizonyított szállítási késedelmzés, a kínostári zsákoknak ingyenes 10 napi használati határidejébe nem számítatik be.

Rövid, 10 napig tartó szállítási halasztást az élelmezési intézetek forgalmi akadály, kedvezőtlen időjárás és utiviszonyok miatt szóbeli vagy írásbeli megkeresésre engedélyeznek.

A termelők a katonai díjszabást — visszatérítés ellenében igénybe vehetik.

A szokásos (usance) vásárlás részére való ajánlatok írásba foglalva, vagy személyesen intézendők a hadtest hadbiztosságához; a melyekhez szemes gabonaneműeknél minták (legalább 1/2 kg) csatolandók, kivételesen akkor, ha határozottan raktárszerű minőség ajánlatnak.

Kézi bevásárlás.

Kézi bevásárlásokra vonatkozólag a gazdasági testületekkel értekezletek fognak megtartatni, kiváltképpen az ár irányában, hogy megállapíttassék, vajjon a vásárlásnak ezen módjától, a heti vásárok különös tekintetbe vételével, kedvező eredmény várható-e. Az időpont, a mikor ezen kézi bevásárlások megtartatni fognak és a közelebbi feltételek azon élelmezési intézetek által, a melyek ezen vásárlásokat eszközölni tartoznak, annak idején közölni fognak. Bérlet útján való biztosítás első sorban mezőgazdasági egyesületeknek vagy teljesítő képességű termelőknek fog átadatni.

Esetleges ajánlatok a kenyér és zabra nézve f. évi szeptember hó 30-ig küldendők be a hadtest hadbiztosságának.

A tisztelt alispáni hivatalok és mezőgazdasági egyesületek a termelők érdekében megkeresetnek, hogy fenti határozmányokat a lehető legszélesebb körökben kihirdetni sziveskedjenek.

A közelebbi feltételekről s a Pozsony, Trenacsén, Nagyszombat, Nezeider, Somorja, Pöstyén, Trenacsén-Teplitz, Komárom, Győr, Esztergom, Hajmáskér, Sopron, Szombathely, Nagykanizsa, Kőszeg és Kismarton állomásokon elhelyezett csapatok kenyér és zab szükségletének összegéről a Z. G. E. titkári hivatala is felvilágosítást nyújt.

Hivatalos rovat.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy az ország különböző vidékein több mezőgazdasági és földmunkás van munka nélkül. Azok a munkaadó gazdák és építés vezetők, kiknek ily nemű munkásokra van szükségük, a városházán bővebb tájékoztatást nyerhetnek.

Zalaegerszeg, 1909. július 10-én.

Dr Korbai Károly polgármester.

Hírek.

Az aratás.

Régen nem volt már olyan késői aratás, mint az idén. A rossz tavasz, a májusi fagy, a kedvezőtlen júniusi időjárás hátráltatták a gabona beérését.

Az utóbbi hetek hűvös, esős időjárásának azonban a gabonákra kedvező befolyása volt. A szemképződést az időjárás elősegítette s ennek köszönhető, hogy a minőség általában kielégítőnek, sőt helyenként igen jónak ígérkezik.

A munka még javában folyik s az aratás teljes befejezése a jövő hét végére várható.

Zalavármegye termése — az ország más vidékeihez képest — nem mondható rosznak. Az eddigi adatok szerint a szalma jóval kevesebb ugyan a tavalyinál, de a jó minőségben a gazdák részben kárpótlást nyernek.

A hivatalos statisztika szerint a terméskilátások némileg javultak.

A hivatalos termésbecslés szerint július 1-én búzából 34.2, rozsból 11.5, árpából 14.2, zabból 12.6 millió q termés lenne várható.

Az összehasonlításból kitűnik, hogy a június 15-iki becsléshez képest a buza 800 000, a rozs 200.000 q val javult, míg a zab és árpa változatlan maradt. Tehát míg a kenyérmagvak némileg mégis javultak, addig a tavasziak számszerű becslési eredménye javulást egyáltalában nem tüntet fel, a tavasziak az utóbbi fél hónap alatt mintegy holt ponton nyugodtak.

A most kibocsájtott termésbecslés számbeli adatait összehasonlítva a többi becslési adattal és termésbeli eredménnyel, szomorúan kell megállapítanunk azt, hogy idei várható termésünk előreláthatóan messze elmarad a múlt évi átlagos termés eredményétől. Különösen elmaradnak a kenyérmagvak és ezek közt elsősorban a buza, amely az eddigi becslés szerint 7.2 millió q-val ad kisebb termést, mint volt a múlt 1908. évi terméseredmény és 6.4 millió q-val kevesebbet mint az 1900/4 évi esztendőék termésátlaga. Az előző két esztendő hasonló időszaki termésbecsléseikhez képest pedig a buza az 1907-iki becslésnél 1.1 millió-val kedvezőtlenebb. A négy kalászos összes várható terméseredménye azonban ezen újabb becslés szerint kedvezőbb, mint volt a megelőző két esztendő ugyanezen időszakában kibocsájtott becslési eredmény.

Katonai áthelyezés. Tantossy Sándor alezredes, a zalaegerszegi honvédhuszár osztály parancsnokát Kassára helyezték át, ahol az ottani huszárezred parancsnoka lesz. Tantossy Sándor egész szolgálati idejét Zalavármegyében töltötte. Két évtizeden át volt Keszthelyen s onnét került a zalaegerszegi osztály élére. A kiváló katonát vármegyeszerte ismerik és tisztelik. Az egész társadalom osztatlan nagybecsülése veszi körül. Lekötelező modorával, mindenki iránt egyforma előzékenységgel sok barátot és tisztelt szerzett s veszteség ér bennünket, amikor tőlünk távozik.

A honvédség főparancsnoka Nagykanizsán. Klobucsár Vilmos lovassági tábornok, a magyar honvédség főparancsnoka a múlt héten Nagykanizsán időzött s a 19. és 20. honvéd gyalogezrednek Kiskunizsa és Bajcsa között tartott gyakorlatait szemlélte meg. Különös nagy figyelemmel részesítette a nemrég szervezett gépfegyver osztály mozdulatait. A látottak fölött legnagyobb megelégedésének adott kifejezést.

Eljegyzés. Deutsch Mariska kisasszonyt, Deutsch Endre hábóti tanító leányát eljegyezte Ganz Vilmos Halmiból.

Elengedett városi teher. Zalaegerszeg város a főgimnázium fenntartási költségeihez évenként 10.000 koronával járul. Ugyanennyit fizet az elemi iskolák után is, tehát az iskolákhoz való hozzájárulás címén büdzsáját 20.000 K terheli. Ezt az összeget a város már évek óta nem tudta megfizetni s hátraléka nagy összegre szaporodott. A képviselőtestület többször felirt a kormányhoz, hogy engedje el ezt a súlyos terhet, vagy annak egy részét, de eredménytelenül. Dr Korbai Károly polgármester megújította a kérelmet s a miniszter végre mégis elengedett évi 5000 koronát. Mondanunk sem kell, hogy ez az összeg is sokat jelent Zalaegerszeg város szerény háztartásában.

Gyászír. Kirohknopf Frigyes, a soproni kereskedelmi és iparkamara titkára meghalt Sopronban. A tevékeny férfi, akinek fáradságtalan működése tiszteletet és elismerést szerzett minden téren, csak néhány héttel ezelőtt vonult nyugalomba. Kifáradt az évtizedekig tartó munkában s pihenésre vágyott. Nem sokáig nyugodhatott. A múlt héten elhunyt. Kirohknopf Frigyest Zalavármegye kereskedő és iparos köreiből is jól ismerték s általánosan tisztelték. Mély részvétellel értesültek haláláról.

Dancsees János pápai esperes-plébános hosszas betegség után meghalt.

Szakelődés. Az országszerte fellépő szőlőfűrt peronospora ellen való védekezés tárgyában a m. kir. földművelésügyi miniszter kiküldöttje holnap, július 19-én délelőtt 9^{1/2} órakor Egerszeg-hegyen a kápolna mellett gyülekező birtokosoknak szakszerű előadást tart, melyre a birtokosok meghívottak.

A zalalövő—zalaegerszegi vasút. Zalaegerszegnek nagy érdekei fűződnek ahhoz, hogy Zalalövővel vasut kösse össze, mert ezidőszent a Körmeny—muraszombati vasut egy nagy vidék lakosságát Körmeny felé vonja. A zalalövő—zalaegerszegi vonal engedélyese, Barthalos István már évek óta fáradozik, hogy a kiépítést biztosítsa s úgy értesülünk, hogy legközelebb újból erősen folytatja az akcióit.

E helyen említjük meg, hogy az alsólendvai—muraszombati vonal érdekelttsége szintén erősen dolgozik s múlt vasárnap Muraszombatban tartott értekezletén kimondotta, hogy a vonalat Muraszombattól Radkersburgig, illetve ha itt az osztrák vonalakkal való esatlakozás nem volna lehetséges, az ország határáig kiépíteni kívánja. Az érdekelttségtől a vonal kiépítéséhez 500.000 K hozzájárulás szükséges, amelynek háromnegyed részét a zalamegyei, egynegyed részét pedig a vasvármegyei érdekelttség vállalná magára.

Mihalovich Géza itthon. A múlt héten végre megnyitott Mihalovich Géza előtt a Kenti-utcai rideg ház kapuja. A budavári főhercegi palota szentelőjének áldozata, a déleleg huszárkapitány mint civil ember hagyta el a katonai fogházat, amelyben hosszú, kinszenvedéssel teljes hónapokat töltött. A szenvedés megviselte, de meg nem tört. Emelt fővel jött ki abból a házból, amelyben megfosztották a rangjától és a szabadságától. Amilyen önértékesen viselte el nehéz sorsát a hadbírótság előtt s a fogság szomorú napjaiban, olyan keményen, katonásan lépett most ki az életbe. Az ajka zárva maradt, nem ejtett ki egy panaszhangot, egy vádló szót sem. Mert a lelke mélyén meg van győződve arról, hogy a szenvedésekért, a megaláztatásért rehabilitációt, felemelő kárpótlást kell kapnia. Az egész közvélemény meg volt győződve arról, hogy Mihalovich Géza nem követhetett el bűnt, hanem áldozata egy ismeretlen drámának, amely a fényes főhercegi palota néma falai között játszódott le. A hadi törvényszék lezárt ajtóit mögül nem szivárgott ki a titok, amely edzett katonák keblében van eltemetve. De valamennyi között a legedzettebb Mihalovich Géza. Rajta gázolt végig a nagyuri harag; őt teperte le a mohos, penészszagú katonai törvénykönyv kegyetlen paragrafusai, és mégis csak annyit válaszolt a kérdézősködéskor: az én ügyem katonádolog. Pedig alig hagyta még el szenvedésének színhelyét. Maradt fegyelmezett, önmagán uralkodó katonai és erős férfi, aki az igazságban vetett rendíthetetlen hittal várja és fogja kiküzdeni az elégtételt. — A rideg ház kapujában a testvéri szeretet, itthon a szülők meleg szíve várta s a társadalom mint hazajött jóbarátot fogadja. Életének nagy tragédiája után itthon szerezte erőt és kitartást ahhoz, hogy visszaszerezze azt, amit elveszített. Mi, akik kora ifjúságától fogva ismerjük Mihalovich Gézákat, tudjuk azt, hogy törhetetlen energiája, férfias akaratereje ki nem merül, le nem török addig, amíg ki nem küzdi a maga igazát. Ebben kísérni fogja a társadalom egész szimpatiaja, amely egész életében soha el nem hagyta. Zsenialitása meg fogja találni azt a helyet, ahol érvényesülnek kiváló képességei s nem sokára a megpróbáltatás ideje nem lesz egyéb egy szomorú emlékeül.

Jegyzők internátusa. Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, amely a dunántúli községi és körjegyzők gyermekei részére Győrben egy internátus felállítását célozza. A zalavármegyei jegyzők lelkesedéssel és áldozatkészség-

gel karolták fel a mozgalmat s a szép terv iránt ma már akkora az érdeklődés, hogy az alakuló közgyűlést július 31-ikére ki lehetett tűzni. A gyűlésre a következő meghívót küldték szét:

Meghívó. A dunántúli községi és körjegyzők fiúnevelő-intézetének Győrött leendő felállítására tárgyában Győrött a vármegye székházának nagytermében 1909 évi július hó 31-ik napján délelőtt 10 órakor tartandó alakuló közgyűlésre Győr, Komárom, Mosony, Sopron, Vas, Veszprém és Zalavármegye területéről nemcsak a már rendszeres tagokul jelentkezett, de az összes községi és körjegyző urak ezennel meghívottak, s a szíves megjelenésre külön is felkértek. Győrszentmárton, 1909. július 8. Az intéz. bizottság nevében: Pósch Mihály s. k. győrszentmártoni körjegyző. Tárgysorozat: 1. A fiúnevelő-intézetet fenntartó egyesület megalapítása. 2. A fiúnevelő-intézet alapszabályainak tárgyalása. 3. A további teendők megállapítása. Az alakuló gyűlés után délután 1 órakor a „Royal“ szállóban társas ebéd. Az alakuló közgyűlésen és a társas ebéden résztvenni szándékozók felkértek, hogy részvételi szándékukat legkésőbb e hó 25-ig saját megyéjük egyleti elnökével közölni sziveskedjenek.

Akik a gyűlés előtti napon érkeznek Győrbe, azok felkértek, hogy ezt jeleznék sziveskedjenek, hogy elszállásolásukról gondoskodni lehessen.

A gyűlést egybehívó f. hó 30-án délután 5—6 óra között Győrött a megyeháznál feltalálható.

Tűzoltók nyári mulatsága. A helybeli önkéntes tűzoltó egyesület idei nyári táncmulatságát folyó évi augusztus 1-én a Baross-ligetben tartja meg. A táncmulatságot érdekes tekeversennyel is egybekötik, a mely célra a rendezőség szép s értékes nyereménytárgyakat vásárolt és azokat közszemlére kitette. Városunk közönsége elismerésre méltó figyelemmel viseltetik ezen emberbaráti intézmény iránt, a mi abban is megnyilvánul, hogy a fiatalok szép számban lépett a rendezőség sorába és hogy a közönség körében élénk érdeklődés mutatkozik a mulatság iránt. Kihívás van tehát arra, hogy a tűzoltók ezen mulatsága épp úgy sikerül majd az idén, a mint a megelőző években sikerült.

Helyreigazítás. Magyarországi építőmunkások Országos Szövetsége folyó évi június hó 27-ikén tartott nyári mulatságán történt felülízetők sorából mult számunkban Grünvald Ernő 20 f és Láng A. József könyvadománya kimaradt.

Agyonsújtotta a villám. Nagy vihar vonult el mult hétfőn délután Salomvár község fölött. Eitner Sándor ottani földbirtokos aratómunkásai a közlegő vihártól félve, a learatott és már kékébe kötözött gabnát siettek összehordani és kékébe rakni, hogy az eső elől megvédjék. Amint így dolgoztak, a villám egy csoportba közzük vágott és Szegedi János salomvári legényt agyonsújtotta. A mellette dolgozó társa is aléltan bukott a földre, de nemsokára magához tért. Szegedi Jánosról a villám leszaggatta az összes ruhákat, lábheijét összeroncsolta. A testén alig volt némi sérülés látható, csak a fején pörköldött el a haj s a vétagokon látszóttak különös vonalak össze vissza. Szegedi a tavasszal vált be katonának és októberben kellett volna kiképzésre bevonulnia.

Kereskedők a vádlottak padján. Mult számunkban megemlékeztünk a Piri és Horváth féle bűnügyről. A bíróság mult héten meghozta ebben az ügyben az ítéletét s Pirit egy évi, Horváth Jánost 8 havi, Sebők Bélát, mint felbujtót 1 évi börtömbre ítélte, míg a többi vádlottakat felmentette.

Új vitorlás hajó a Balatonon. A mult héten becsúztatták vizre Balatonfüreden a „Sólyom“ nevű vitorlás hajót, amelynek hossza 39 láb, szélessége 7 és fél láb s kizárólag magyar anyagból épült. A hajót Dallos Ferenc építette, aki zalamegyei földműves család gyermeke s a hajóépítést Young angol hajóépítőmester mellett sajátította el.

Árpádkori emlék. A hagyomány azt tartja, hogy a stráidvári templomot Szent István építette. Ha a hagyományt történelmi adatok nem támogatják is, az kétségtelen, hogy a templom nagyon régi s talán az Árpádok korából való. Egy fer-kőlelet valószínűleg közelebbi adatot fog nyújtani a templom korára vonatkozólag. A templom ugyanis javításra, kibővítésre szorul s amikor mult héten megvizsgálták, a szentély faláról lekotorták a vakolatot, amely alól egy régi

freskó tűnt elő. A falfestményt szakértőkkel fogják megvizsgáltatni.

Új szénkénegraktár. A földművelési miniszter Örvényes községben szénkénegraktárt létesített. A raktárt a község kezeli.

A cigánylegény szerencsése. Vas Pál gazda Budapestre utazott, hogy a minisztériumban kisürgesse valami ügyes bajos dolgot. Csak a gazda leánya, a szerelmes hajlandósága Treszka maradt otthon. Amíg az apa távol volt, a faluba vetődött két kóbor cigány, Rafael Anna és Károly, a zalai Rafael-család jeles tagjai. Vas Teréznek megtetszett a barna fiú s a cigánylegény nem sokáig kéréte magát. A fiatalok tehát összeszerelmeskedtek. Alapos okuk volt azonban attól tartani, hogy a hazatérő gazdának kifogásai lesznek a frigy ellen, célszerűnek találták tehát a távozást. Ezt megelőzőleg azonban Vas Teréz eladta az apja házát Rafael Annának. Vas gazda nagyot nézett, amikor a házában egy cigányasszonyt talált, aki sehogysem akart eltávozni, mert felmutatta az írást, amelyben a vételár nyugtázva is volt.

Gyujtogató gazdaember. Tekenye községben az utóbbi időben ismételtelen tűz támadt és tetemes kárt okozott. A tüzesetek keletkezése gyanusnak tűnt föl a lakosság közt. Ezt a gyanut közölték a csendőrséggel, mely megindította a nyomozást és sikerült is a gyujtogatót Dézsényi József tekenyei gazdálkodó személyében kiputatólni, akit aztán letartóztattak és bekísértek a sümegi járásbíróshoz. Hogy mi vitte rá Dézsényit a gyujtogatásra, nem lehetett eddig kideríteni. A nyomozás folyik, annak dacára, hogy Dézsényit szabadlábra helyezték.

Pályázatok a sárvári tejjgazdasági szakiskolában. A sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskolában öt 480 koronás üzletvezetői és husz 360 koronás kezelői ösztöndíjra pályázatot hirdetnek. Az üzletvezetői tanfolyam 1909. szept. 15-én kezdődik s 1910 szept. 14-én ér véget; a kezelői tanfolyam 1909 szept. 14-től 1910. aug. 15-ig tart. Előbbire aug. 1-ig, utóbbira jul. 20-ig kell a kérvényeket a földművelésügyi m. kir. minisztériumhoz benyújtani.

A hordó drágasága. A hordó árának növekedése a szőlőbirtokosságra nézve súlyos adót jelent. Mult évben szüret idején a faedények ára hektóliterenként oly magasra emelkedett, hogy sok helyen a must eladási árát kétszeresen is fölül multa. Az idén a helyzet még veszedelmesebbnek ígérkezik. Nem mintha a várható szüret oly kedvező volna mint tavaly, hanem azért, mert a termelők hordóiban még nagy készlet van. Nehogy talán a hordó kereslet szüret idején rendkívüli arányt öltönn, a »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« felhívást intézett a szőlőbirtokosokhoz, melyben előre figyelmezteti őket, hogy hordó szükségletükről idejében gondoskodjanak, hogy oly mennyiségben készítsenek cement hordót, melyek különösen a must kiejesztésére rendkívül alkalmasak, hogy a koronkinti terméstöbblet elhelyezésére elegendő legyen. Végül kéri őket, hogy járjanak közbe, hogy az államvasuti raktárakban, valamint egyéb közraktárakban megfelelő számú és nagyságú cement hordó és tartó állíttassék, melyet a nagyobb termelők, szövetkezetek és borkereskedők szükség szerint bérbé vehetnének.

Megőrült gyilkos. Kreznár János szepetneki legény féltékenységből megölte Hajdinak Jánost. A gyilkost elfogták s bezárástolták a fogházba. A lelkiismeret mardosása megbomlasztotta a fogoly öntudatát s mielőtt a bíróság elítélhette volna, rettenetes bűnhődést mért rá a végzet. Kreznár János megőrült s tébolydába szállították.

Tarcsa fürdő — mint írják — az ország minden vidékéről megtelt előkelő vendégekkel s mivel látogatottsága még mindig emelkedik, célszerű, ha az érdeklődők előre irnak az igazgatóságnak és a kényelmesen berendezett lakásokat maguknak biztosítják. Tarcsa az ország első női fürdője, nemcsak Franzesbadot pótolja, hanem természetesen, rendkívüli szénsavdus fürdői révén valóban feleslegessé teszi, hogy a sziv-bajosok a hosszú manheimi ut ferdalmainak kitégyék magukat. A modernül berendezett vizgyógyintézetben az idegbántalmakban szenvedők találhatnak gyógyulást.

Emberhalál egy marék fűért. Klár Ferenc zalavándi lakos a fiával és ennek feleségével estefelé a mezőről hazafelé ballagott. Utjuk az

urodalmi erdő mellett vezetett el. Itt jutott eszükbe, hogy elfelejtettek fűvet vinni a lovaknak, az ifju Klár tehát feleségével együtt bement az erdő szélébe fűvet tépni. Össze is szedtek egy kis lepedővel, amikor rajtuk ütött Szakolozay Ignác erdőőr. A két ember megfutamodott. Otthagyták a lepedőt is. Az idősb Klár vissza ment a ruháért, amelyet visszakövetelt az erdőőrtől. Szakolozay azt hitte, hogy az öreg meg akarja támadni, tehát ráfogta a puskáját, amely abban a pillanatban elsült s Klár szíven találva holtan rogyott össze. Szakolozay úgy tünteti fel a dolgot, hogy Klár dulakodott vele s aközben sült el a fegyver. A helyszínén azonban dulakodás nyomait nem találták. Az erdőőrt letartóztatták.

Hajómenetrend a Balatonon. További intézkedés a Balatonon Balatonboglár—Révfülpö—Badacsony-Fonyód és vissza a következő hajómenetrend van érvényben. Balatonboglárról Révfülpöre indul naponként reggel 7 ó. 30 pkor, délel 12 ó. 15 pkor, d. u. 6 ó. 20 pkor és este 7 ó. 30 pkor. Révfülpöpről Badacsonyba indul naponként reggel 7 ó. 55 pkor. d. u. 1 ó. 6., d. u. 6 ó. 55 pkor és este 8 órakor. Badacsonyból Fonyódra indul naponként d. e. 8 ó. 55 pkor, d. u. 2 ó. és este 9 órakor. Fonyódról Badacsonyba indul d. e. 9 ó. 25 pkor, d. u. 4 ó. 10 pkor és este 9 ó. 40 pkor. Badacsonyból Révfülpöre indul reggel 5 ó. 15 pkor, d. e. 9 ó. 50 pkor, d. u. 4 ó. 40 pkor és este 10 ó. 10 pkor. Révfülpöpről Balatonboglárra indul reggel 6 ó. 10 pkor, d. e. 10 ó. 50 pkor, és este 6 ó. 55 pkor. E menetrend osatlakozik a Budapest és Nagykanizsa felé Bogláról induló vonatokhoz.

Irodalmi pályázat. A »Galilei Kör« a következő pályázatot hirdeti: Készítsék »egy magyarországi falu gazdasági és társadalmi rajza.« Az első díj 100 korona, a második díj 50 korona, a harmadik díj 30 korona. A munka terjedelme legfeljebb 1—2 nyomtatott ív (8°) lehet. Pályázhat minden egyetemi és főiskolai hallgató. Határidő 1909 november 1. A jelgés pályamunkák beküldési helye az Elnökség (Budapest, IV., Károly-körút 14, I. em.) a mely egyúttal mindennemű felvilágosítással is szolgál. A bíráló bizottság a Társadalomtudományi Társaság és a Galilei Kör által kijelölt három szakember lesz. A pályanyertes munkák közlését a kör fenntartja magának. Pályázni óhajtoknak a kör részletes, nyomtatott utasítást küld.

Lövöldöző vő. Góczán Gyula badacsonyládbi-hegyi legény nemrég beházasodott az egyik ottani gazdához, Kis Károlyhoz. Egy ideig békeesen megférte a két család egymással, azonban az utolsó időben ismételen összekülönböztek. Főként a két férfi Góczán és Kiss perlekedtek gyakran egymással. A minap is összekocant a két ember, miközben Góczán beszaladt a házba, kihozott egy forgópisztolyt s azzal apósára lött, akit súlyosan megsebesített. A lövés zajára elősiető emberek lefegyverezték Góczánt, akit az odahívott csendőrök letartóztatták.

Pályázat. A gyülekezési (Zalamegye, zalaszentlászlói plebánia) főkegyház róm. kath. kántortanítói állomásra f. évi augusztus hó 10-ére — mely napon a választás a zalaszentlászlói plebánia helyiségben délelőtt 10 órakor fog megtartani — pályázatot hirdet. Javadalma: lakáson és kerten kívül, készpénz, ingatlanok hozadékának értéke és a terménybeli járandóság 773 korona 22 fillér, mely összegnek ezer koronáig való kiegészítése már folyamathoz tételt. Kellően felszerelt kérvények f. évi augusztus hó 8-áig bezárólag Kintli György plebános, iskolaszéki elnökhöz Zalaszentlászlóra küldendők. Személyes megjelenés előnyben részesül.

A tüdővész pusztítása. A belügyminiszterium által kiadott kimutatás szerint februárban 6531 ember pusztult el tüdővészben. Baranyavármegyében 79, Pécsét 14, Fajérmegyében 68, Székesfehérváron 8, Győrme gyében 30, Győrött 15, Komáromme gyében 71, Komáromban 3, Mosonme gyében 26, Somogyme gyében 117, Sopronme gyében 62, Sopronban 4, Tolna me gyében 72, Vas me gyében 124, Veszprém me gyében 68, Zalamegyében 148 ember esett a pusztító népbetegségnek áldozatul. Zalavármegye tehát legelő jár a szomorú statisztikában.

Időjárás. Hideg volt a július egész a mult hét végéig. Komor felhők kergetőztek az égen s valóságos őszi hangulat uralkodott. És esett

a hidig eső majdnem szakadatlanul. Végre azonban kiderült és megjött a nyár. De ne örüljünk nagyon, mert az időjósok szerint csak néhány napig tart a diósóság s újra elkezdődik az eső, a hideg. Augusztusban lesz egy kis meleg, de csak 8—10 napig, azután eső, újra eső és vihar, szélvész, jégverés. Így szólnak a jóslatok, amelyekben azonban nem kell feltétlenül bizni, mert a tudomány mai állása szerint az időjósítás kilenetized részben humbug s egytized részben tapogatózás az ismeretlen természeti erők műhelyében.

Hány lovat szabad befogni. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondotta, hogy a kocsi után a saroglyához csak két állat (ló, vagy szarvasmarha) köthető. A kocsit elé, egymás melletti sorban, legfeljebb négy állatot szabad befogni, hogy az utnak ne nagy szélességét foglalják el és így mások is közle edhessenek. A kocsit elejére, egymás előtt kettesével vagy egyesével, hat lovat, vagy más igavonó állatot, sőt akárhányat befoghat valaki.

A vonatok éjjeli jelzése. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter a vonatok éjjeli jelzése tárgyában fontos újítást tartalmazó rendeletet bocsátott ki. Az éjnek idején haladó vonatokat ugyanis eddig a lokomotivon elhelyezett két vörös lámpás jelölte. A miniszter rendelkezése szerint a vonatokat július 1-étől a lokomotiv homlokán elhelyezett két fehér lámpással fogják megjelölni. A féhérvilágítású lámpás messzehatása több, háromszor nagyobb a vörösfényűnél, minek következtében a lokomotiv előtt levő pályarészt nagyobb terjedelemben és hatáskörben világítja meg s így egyrészt emeli a forgalom biztonságát, másrészt egyszerűsíti a jelző eszközök kezelését.

A konzuli hivatalokhoz intézett levelek válasz-bélyege. A kereskedelmi miniszter a konzuli hivatalokhoz intézett levelekhez osatolt válasz-bélyegekre vonatkozólag a következő rendeletet adta ki:

A közös külügyminiszter ur azzal a kéréssel fordult hozzám, hatnék oda, hogy a hazai cégek a konzuli hivatalokhoz kereskedelmi ügyben intézendő tudakozásoknál a válasz bérmentesítésére ezentul ne belföldi levélbélyegeket mellékeljenek, melyek külföldön csak nehezen értékesíthetők, hanem e célra a római posta kongresszuson életbe léptetett nemzetközi válaszdíj-szelvényeket használjanak. A nevezett miniszterium ez alkalommal megjegyezte, hogy a német cégek és a német konzuli hivatalok közötti érintkezésben ez az eljárás már általánosságban alkalmazásban van.

A közös külügyminiszter ur e kívánságához képest a hazai cégek figyelmébe ajánlom, hogy a jelzett célra lehetőleg a m. kir. postahivataloknál darabonként 28 fillérért beszerezhető nemzetközi válaszjelvényeket használják, melyek a legtöbb európai, valamint igen sok tengerentúli államban való forgalomban is érvényesek.

A közös külügyminiszter ur értesítése szerint a válaszdíjszelvények nem csak bérmentesítési célokra, hanem kisebb összegeknek (költségmegtérítésnek, konsuli illetéknek stb.) a konsuli hivatalokhoz juttatására is felhasználhatók.

Ez alkalommal a hazai cégek figyelmét arra is felhívom, hogy a konsuli hivatalokhoz intézendő irataikat helyesen bérmentesítsék, nehogy e hivataloknak büntetési portó kiadásokat okozzanak, melyekre azoknak nincsen fedezetük.

Felvétel a kertészeti tanintézetbe. A budapesti kertészeti tanintézet igazgatósága közzé teszi, hogy az intézet okleveles kertészképző tanfolyamára tíz bentlakó és néhány kint lakó rendes tanuló felvétetik s ezért folyó évi augusztus 1-éig kell az intézet igazgatóságához folyamodni. A bentlakók az ellátásért évi 600 koronát fizetnek. A földmívelésügyi miniszter minden egyes évfolyamra hat alapítványi helyet létesített, melyre szegénysorsú vagy árva, de jó magaviseletű és jelesebb iskolai bizonyítványu tanulók pályázhatnak. A részletes felvételi feltételek az intézet igazgatósága (I., Ménesi-ut 45.) kérelemre közli.

A táviró és telefon aratás idején. A kereskedelemügyi miniszter utasította a posta és táviróigazgatóságokat, hogy az aratás tartama alatt az alispánok, főbírók, polgármesterek megkeresésére nyomban intézkedjenek a táviró és telefon-szolgáltatnak a szükséghez képest való kiterjesztésére nézve. Ennek az a jelentősége,

hogy például aratószerzők kitérése esetén a táviró szolgálatot az illető hely postahivatalának hivatalos óráján tul is bármennyig kiterjesztik a hatóságok megkeresésére.

A szőlők állása. Most már megállapítható, hogy a mesés nagy bortermés kilátásokról szóló hírek valótlanok. A szőlő virágzása alatt járt kedvezőtlen időjárás a kilátásokat megcsappantotta. A virágzás alatt a szőlők elrugták a termés egy részét s máris észrevehető egyes fajok szemosodása. Betegségek egyébként nem mutatkoztak, de a fejlődés sokkal hátrább van, mint tavaly ilyenkor.

Talált tárgy. A zalaegerszegi postahivatal előtt egy nickel óraláncot találtak, amelyet átadtak a rendőrségnek, ahol az igazolt tulajdonos átveheti.

Értesítés. A m. kir. állami méntelepek menedzserjének osztályozása illetve selejtezése a következő napokon fog megtartani, u. m.: Turjaremetén 21-én, Versecen 21-én, Békéscsabán 23-án, Szatmárnémetiben 23-án, Debrecenben 24-én, Székesfehérvárott 28-án, Komáromban 30-án, Nyitrán auguszt. 3-án, Deesen 4-én, Paliban 5-én, Nagyatádon 6-án, Sepsiszentgyörgyön 6-án, Homoródon 8-án. A méntelepeknél, a jelzett napokon kislejtezett, tenyésztésre még használható mének mindjárt a helyszínén el fognak adani. M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Bosszuálló haragos. Stubicsány Imre, és ifj. Dvanajosák Mihály bükkösdhegyi legények még két társukkal a hegyen iddógtak. Ugy 9 óra tájban hazafelé ballagtak s már benn voltak a faluban, mikor több lövésre lettek figyelmesek. A lövegek a legények füle mellett süvítették el. A lövések irányába menve, rémülve látták, hogy Novák Flórián gazdaember lakásának ablakából vadászfegyverrel lövöldöz rájuk, azonban szerencsére senkit sem talált. Stubicsány és társai sietve elmenekültek és jelentést tettek a csendőrségnek, mely megindította a nyomozást és megállapította, hogy Novák bosszúból lött az emberekre, mert egyike, ifju Pintarics Ferenc haragszik és így akart rajta bosszút állani.

Messaline - és „Henneberg“
Radium - selyem K 35 f-től
Louisine - feljebb bérmentve és
Taffat - vámmentesen. Minta
postafordultával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők:
an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Piaczi áraink a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor.-tól	Kor.-ig
búza		15.50	15.40
rozs		9.50	9.40
árpa		7.50	8.—
zab		9.50	9.50
tengeri		8.75	8.80

Nyilt-tér.

Nyugalomba vonulásom alkalmából minden barátomtól és ismerősömtől, kiktől széleskörű elfoglaltságom miatt külön elbucuzni nem volt módomban, ezuton veszek búcsút s kérem tartsanak meg emlékkükben.

Seybold József

állomásfőnök

Zalaszentiván.

(* E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

A kanizsai loavató bizottság által ágyus lónak bejegyzett egy db 15°/ markos

4¹/₂ éves

sötét pej herélt ló

eladó.

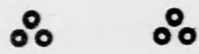
Bővebb felvilágosítást ad LÖWENSTEIN cég Zalaegerszegen.

A zalamegyeiek találkozó helye Budapesten

Kaszás Lajos

nagyvendéglője,

amely a népszínházzal szemben, Rakóczi-ut 44-ik szám alatt van.

Kaszás Lajos nagyvendéglőjét teljesen újra alakította, téli kerttel és tükörteremmel kibővítette, úgy hogy az minden kényelmet biztosít.

Kéri a földiek támogatását
Páratlan magyaros konyha.

Kitűnő zalai, csopaki, badaacsonyi, továbbá somlyói borok.

Tisztelettel

KASZÁS LAJOS.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy fűszerüzletemben naponta

friss házikenyer

kapható, melynek kitűnő ízéről egyszeri próbával bárki is meggyőződhetik és bizton hiszem, hogy az első kísérlet után állandó vevőm marad.

Legelőkelőbb háziasszonyok ma már nálam fedezik kenyérszükségletüket.

Minden hétfőn frissen sült tejes sütemény (kuglóf) 4 filléres darabokban kapható.

Keresztelőkre és pasztákhoz szükséges sütemények elkészítését a legelőkelőbb áron vállalom el. Szíves pártfogást kér

kiváló tisztelettel

ZEISLER R.

fűszerkereskedő

VLASSICS GYULA-utca.

Méhészeknek fontos!

Az első magyar kereskedelmi méhésztelep tulajdonosa **Kühne Ferenc utóda**, Budapest, I. ker. Attila-utca 99. sz., ajánlja dúsán felzerelt raktárát a legjobb és legmegfelelőbb kaptárakból, melyek jó anyagból pontosan és lelkiismeretesen készítvék, továbbá mindennemű eszközöket és szerszámokat, melyek a méhészkedéshez kívánatnak, a legjobb minőségben és olcsó áron elad. Az 1909. évre szóló magyar vagy német nyelvű gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó főárjegyzék „Méhészeti útmutató“-val együtt ingyen és bérmentve lesznek szétküldve, ugyanint bárminemű utasítások és tanácsok is kívánatra közöltetnek.

Kispáli községben 12 hold első minőségű szántóföld és rét **korcsmaépülettel**

(amelyben üzlethelyiség és lakás is foglaltatik) tágas belsősséggel eladó, esetleg bérbeadó.

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Rosenberg Bert
Kispáli
(Zalaegerszeg mellett.)

Nőtlen kocsis

kerestetik főuri házhoz, augusztus elsejére.

Aki négyestogatot már hajtott, előnyben részesül.

Jelentkezni lehet a „Zalamegye“ kiadóhivatalában (Zalaegerszeg, Wlassics-utca 46. szám.)

Kitüntetve :

az ezredéves kiállításon
kiállítási éremmel,

1896 május 14-én az
Országos Iparegyesület
által díszéremmel.

KESZLI FERENC

butor-asztalos

Zalaegerszeg, Csányi-utca 41. sz.

Kitüntetve :

az 1900 évi párizsi világ-
kiállításon
ezüst éremmel,

az 1904 évi soproni ki-
állításon arany éremmel.

Raktáron tart és megrendelésre készit

BUTOROKAT

intarziái berakással, kiváló minőségű anyagból, úgymint: tölgy, bükk, dió, cseresnye, szil, kőris, jávor, mahagóni, amerikai dió, és körtefából.

Zacherlin

A tisztességes, becsületes kereskedő éberem ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetetlen hatásánál fogva közismert „Zacherlint“ kér, ne akasszon nyakába megtévesztő surrogátumot.

Sajnos azonban, vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

Novai uradalom petőfai
erdőrészben 1092 méter
gyertyán dorongfa és
701 méter hasábfá van
eladó.

Novai uradalom.

**A francia kozmetika
diadala.**

Teljes keblet
kap a
**LAVALIER
ELIXIR**
használata
által.
Különbözőleg
használható, biz-
tosan ható kö-
szítménye Lavalier-
nek, Páris. Ára palackonként
8 K. — Kapható gyógyszerárak-
ban, drogeriákban, illatszerekere-
kedésekben, vagy utánvétellel a
Lavalier-raktár Felix Parker ut-
ján, Wien, I. Karlsplatz 3.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

alkalikus natron-lithionos gyógyviz.

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis,
köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese-
és húgyhólyag bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratian.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest V. József-körút 60.
Főraktár: Gyarmati Vilmosnál Zalaegerszeg
Kapható: gyógyszárak, drogeriák és
fűszerüzletekben.

Hirdetés.

Zalaegerszeg székvárostól 7 ki-
lométer távolságra, a postaut és
vasuti állomás mellett, Boczfölde
község határában fekvő egy hold
543 □-öl **belsőség, udvar-kert,**
gyümölcsös, negyven hold 210
□-öl **szántófield,** öt hold 923
□-öl **rét és tizenhárom hold 520**
□-öl **erdő-legelő.** összesen hatvan
hold 1003 □-ölekből álló birtok,
holdját 1200 □-ölével számítva,
— lakással és gazdasági épületek-
kel felszerelve, **6 évre, 1909. ok-
tóber 1-től 1915 szeptember 30-ig**

haszonbérbe kiadó.

A bérbe venni szándékozók
Simonffy János boczföldi lakostól
a feltételeket megtudhatják.

Egyetlen kitűnő alkalmi vétel!

Kereskedők és házalóknak rőfősárukból.
Szétküldés magánfeleknek is.

40—45 mtr.

bluzszövetek

(francia zefir) 80 cm. széles, csak **16 koro-
náért,** legújabb finom minták. **Divatzeffi-
rek,** ruhák, bluzok és ingekre. **Kanavász**
Ágyhuzatokra. **Oxford** férfiingekre, kékfestett,
flanell- és barchet-maradékok 6—14 méter hosszú,
jótállók hibátlanságért, szintartó legjobb minő-
ségben. **Ha az áru meg nem felel, a
pénz azonnal visszaküldetik és a
csomag bérmentetienül visszavéte-
tik.** Legkisebb vétel 5 kilós postacsomag, 40—45
méter, utánvét mellett. Megrendelésnél meghatá-
rozható, meynyit melyik csoportból.

Szövészeti S. STEIN Nachod.
(Csehország.)

Nagyérdemű közönség
figyelmébe!

Férjem elhalálozása al-
kalmából tisztelettel
tudatom a n. é. kö-
zönséggel, hogy az
üzletet tovább vezetem
és mindennemű új és
javítandó munkákat
.. elvállalek. ..

Szíves pártfogásukat és további bi-
zalmukat kérve vagyok

kiváló tisztelettel

özv. Csik Lászlóné
kocsifényező és kárpitos.

Értesítés.

A nagyérdemű építettő és ház-
tulajdonos uraknak b. tudomására
adom, hogy bárminemű új

tetőfedést,

cserép- és palatetők kijavítását

több évi külföldi tapasztalataim alap-
ján legsikeresebben eszközlöm, vala-
mint évi jókarban tartását felelősség
mellett elvállalom.

Szíves pártfogást kérve vagyok

teljes tisztelettel

Szabó János pala- és cserépfedőmester
Zalaegerszeg, Mária-utca 5.

Ritka

alkalom | alkalom
még | még
rövid ideig!! | rövid ideig!!

Finom férfi gyapju kalap	3 K-tól feljebb
» » nyúláször »	5 » »
» » cheviot öltöny	25 » »
» gyermek lüszter »	9 korona
» » mosó »	3 »
Férfi pique elejű ing	2.70 »
» szines » »	2.80 »
» angol sephier »	4.50 »
» selyem nyakkendő drb	— 50 »
» glacié-leztyü párja	2.40 »
» kötött harisnya párja	— 42 »

Megtekinthető vételkényszer nélkül

KOREIN VIKTOR

„KALAPKIRÁLY“-nál.

UNGER ANTAL

könyvnyomdája

ZALAEGERSEGEN.

== Készít ==

mindennemű nyomtatványokat a leg-
szébb kivitelben.

Azon mélyen tisztelt gazdák, kik fűkaszáló és kévekető aratógépeket óhajtanak vásárolni, saját érdekükben kérjenek prospektust

MASSEY-HARRIS

MASSEY-HARRIS kévekető, **MASSEY-HARRIS**

fűkaszáló,

aratógépek stb.

Kartellen kívül!

MASSEY-HARRIS COMPANY, TORONTO,
északamerikai fűkaszáló- és aratógépgyár.

!!! A világ legszolidabb gyártmánya !!!

Veretképviselő: **Kornstein Gyula Sándor** BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 23. sz.
Utazók és ügynökök uton nincsenek.

Közvetlen kérdések és rendelések kéretnek.

Azoknál az ügynököknél, telephelyeik stb. és gazdasági eszközök.

**munkás-
hiányt**

mezőgazdaságban csakis kitűnő minőségű gazdasági gépek használatával lehet pótolni.

Gépkereskedők, vaskereskedők, gépműhelytulajdonosok stb. részére alkalom nyílik

„PLANO“-gépek és pedig:

- „PLANO“ kévekető aratógépek,
- „PLANO“ marokrakó aratógépek,
- „PLANO“ fűkaszáló gépek,
- „PLANO“ acélgeréblyék önműködő kiürítéssel,
- „PLANO“ köszörülő készülékek eladásával jó jövedelemre szert tenni.

Teljes jótállás kifogástalan munkáért, legjobb szerkezetért és kitűnő anyagért.

Legbizható ügynökök az ország minden részében kerestetnek.

Megkeresések: Budapest, főposta, postafiók 120. sz. intézendők.

Hölgyek

és

anyák

figyelmébe!!

A tavaszra megérkeztek az elképzelhető legszebb gyermek-ruhácskák, tavaszi gyermek-kabátok, kötények luszter- és vászon kivitelben 1-14 évesig.

Női blousok, aljak és pongyolákat

úgy raktár-áruban, valamint mérték után a n. é. hölgyközönség nálam legolcsóbban beszerezhet.

Lusker Jánosné.

Alkalmi vétel! **ÉRTESÍTÉS.** **Olcsó árak!**

Van szerencsém a n. é. építő- és építettő közönség szives tudomására adni, hogy **zalalövői deszkametszőmön** jó minőségű, zsiros-, vörösfenyő-deszka, padló, heveder, lécz, valamint asztalosok részére legjobb minőségű fehérfenyő deszka és padló, valamint tölgy-deszka és heveder **régi árait**, a felhalmozódott nagy készletem miatt

mélyen leszállítottam.

Tehát aki faanyagszükségletét **olcsón, jutányosan** akarja beszerezni, az

zalalövői metszőmön
meglepő olcsó árak

mellett eszközölheti.

Nagyobb vételeknél külön árengedmény!

Tisztelettel
FRIM JÓNÁS
gőzfűrésztulajdonos
Zalalövőn.

MAGYAR SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáklya-u. 3.

SPECIÁL-
GÉPGYÁR:

szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904.

Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.

Pályázati hirdetmény.

Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmánya kezelése alatt álló és Gáspár Vilmos által Deák Ferenc nevére tett alapítványi ösztöndíj üresedésbe jövén, az az 1909/10-ik tanév kezdetétől betöltendő lesz.

Ezen évi 200 koronás ösztöndíjért a pályázati kérvények Zalavármegye nemesi pénztári és alapítványi választmányához Zalaegerszegre címezve **1909. évi augusztus hó 8-áig** benyújtandók.

Az ösztöndíjat csupán zalavármegyei illetőségű, budapesti kir. József-műegyetemi hallgatók, községi illetőségük igazolása és lecke könyvük bemutatásával nyerhetik el.

Zalaegerszeg, 1909. évi július hó 5-én.

**Zalavármegye
nemesi választmánya.**

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller patléka**

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készvénynek, csúszni és meghűlésnél bedörzsölésként használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Árát üvegekben 90 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Térák József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerháza
az „Arany oroszánhos“, Prágában.

ÉRTESETÉS.

A m. t. közönség szives tudomására hozom, hogy f. évi június hó 27-én ZALAEGRSZEGEN, a Fangler Mihály-féle házban,

mészáros és hentes

üzletet nyitottam. — Állandóan kimérek legjobb minőségű marha- és sertéshúst, hideg felvágottakat.

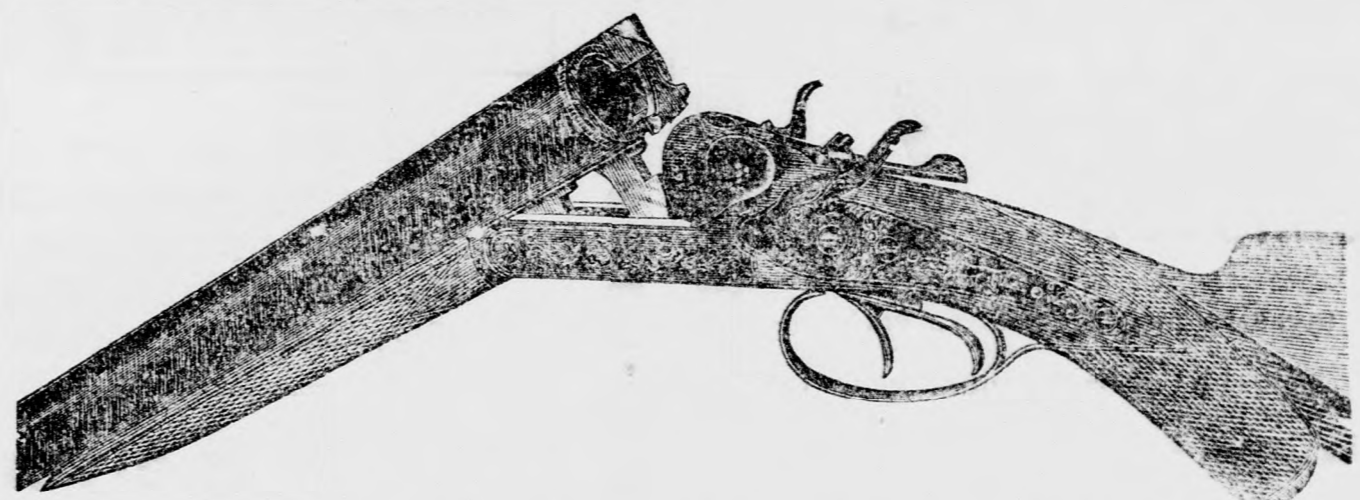
Szives pártfogást kérve vagyok
kiváló tisztelettel

Gecsovics István.

HIRDETÉSEK

felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN

Vadászközönség figyelmébe.

Nagy választékom van **új vadászfegyverekből, új forgópisztolyokból, flóbertekből, mindennemű töltényekből és jókarban levő fegyverekből.**

Elvállalom kezesség mellett fegyverek szakszerű javítását, barnítását, beégetését.

Raktáron varrógépek, kerékpárok, új és jókarban levők.

Elvállalok

mindennemű épület- és díszmű-lakatos munkákat, diszkapukat, sarkerítéseket.

Nagy javító-műhely!

Szives pártfogást kér

HORVÁTH IMRE
kereskedő
Zalaegerszeg.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede-féle házban**, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára, különféle kőszénre, koksza és faszénre** megrendeléseket felveszek.

Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.